

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

26 oktober 2007

BELEIDSBRIEF

Binnenlands Bestuur

Beleidsprioriteiten 2007-2008

ingediend door de heer Marino Keulen,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding.....	5
2. Begroting 2008: Lokale en Regionale Besturen	6
2.1. Uitvoering begroting 2007 programma 53.1	6
2.2. Begrotingsopmaak 2008	6
2.2.1. Lokale financiën	6
2.2.2. Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies.....	7
2.2.3. Subsidiering specifieke investeringen	7
2.2.4. Werking, ondersteuning, communicatie Agentschap voor Binnenlands Bestuur	7
2.2.5. Uitgaven in verband met de verkiezingen van het Vlaams Parlement.....	7
3. Beleidsmaatregelen 2006-2007: een korte terugblik	8
3.1. Start van de raden en colleges na de verkiezingen van 8 oktober 2006	8
3.1.1. Juridische procedures na de verkiezingen	8
3.1.2. Benoeming van de nieuwe burgemeesters	9
3.1.3. Genderparticipatie.....	9
3.2. Ondersteuning van de nieuwe besturen bij de start.....	9
3.2.1. Introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen.....	9
3.2.2. Informatieronde voor de installatievergaderingen.....	10
3.3. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen	11
3.3.1. Gemeentedecreet.....	11
3.3.2. Provinciedecreet	13
3.3.3. OCMW-decreet.....	13
3.3.4. Begraafplaatsen en de lijkbezorging	14
3.3.5. Decreet inzake de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten	14
3.4. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur.....	15
3.4.1. Een jaarlijks vast groeipcentage voor het Provinciefonds.....	15
3.4.2. De invoering van eigentijdse en uniforme financiële beleidsinstrumenten in gemeenten, OCMW's en provincies.....	15
3.5. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management	15
3.5.1. Een waarderend statuut maken voor de lokale en provinciale mandataris.....	15
3.5.2. Opmaken van een competentieprofiel voor burgemeesters en schepenen.....	16
3.5.3. Tucht mandatarissen	16
3.5.4. Uitvoering van het personeelsluit uit het Gemeente- en Provinciedecreet	17
3.6. Aandacht voor de gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel	17
3.7. Stroomlijning van regelgeving en procedures – planlastreductie	18
3.8. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heroriënteren naar meer coaching en ondersteuning.....	18
3.8.1. Aanspreekpunt voor vragen van besturen	19
3.8.2. Versterken van het agentschap als kenniscentrum voor de lokale besturen	19
3.8.3. Communicatiekanalen van het agentschap	20
3.8.4. Gericht vormingsaanbod.....	21
3.8.5. Andere ondersteuningsinitiatieven.....	21

3.9. Organisatie van de Vlaamse administratie	22
3.9.1. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur	22
3.9.2. Deontologische code voor behoorlijk bestuur bij semi-publieke instellingen	23
3.9.3. Omvorming Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur tot Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken	23
4. Prioriteiten voor het beleid in 2007-2008.....	24
4.1. Opvolging van de verkiezingen van 8 oktober 2006 en voorbereiding van volgende verkiezingen.....	24
4.1.1. Databank van de lokale en provinciale mandatarissen	24
4.1.2. Voorbereiding van de organisatie van toekomstige verkiezingen vanaf 2009	24
4.2. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen.....	26
4.2.1. Voorbereiding van een OCMW-decreet, aanpassen van Gemeentedecreet en Provincie-decreet	26
4.2.2. Decreet inzake de materiële organisatie en de werking van de erediensten	27
4.3. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur.....	28
4.3.1. Gemeentefonds en het Provinciefonds met jaarlijks vast groeipercentage	28
4.3.2. Afschaffing van de Elia-taks en compensatie vanuit de Vlaamse begroting van de inkomstenderving voor de Vlaamse gemeenten	29
4.3.3. De invoering van eigentijdse en uniforme financiële beleidsinstrumenten in gemeenten, OCMW's en provincies.....	29
4.3.4. Start van de organisatie van de externe audit	30
4.4. De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing.....	31
4.4.1. Het belang van de fiscale autonomie van gemeenten en provincies.....	31
4.4.2. Ondersteuning door het agentschap bij lokale beslissingen over de fiscaliteit	31
4.4.3. Verfijning van de fiscale procedure	31
4.4.4. Het fiscaal pact: verruimen van het overleg	32
4.4.5. Onderzoek naar de invoering van een selectieve onroerende voorheffing.....	32
4.5. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management	33
4.5.1. Ruimte voor autonomie en flexibiliteit bij het personeelsmanagement	33
4.5.2. Het personeelsmanagement aansturen in overleg met werkgevers en werknemers	33
4.6. Een consequent en correct beleid inzake de taalproblematiek in de Vlaamse randgemeenten	34
4.7. Stroomlijning van regelgeving en procedures – planlastreductie.....	35
4.8. Het agentschap heroriënteren naar meer coaching en ondersteuning	35
4.8.1. Versterken van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur als een kenniscentrum voor de lokale besturen	35
4.8.2. Communicatiekanalen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.....	36
4.8.3. Gericht vormingsaanbod	36
4.8.4. Andere ondersteuningsinitiatieven	39
5. Moties en resoluties Vlaams Parlement.....	41
6. Regelgevingsagenda	45
7. Samenvatting van geplande beleidsmaatregelen voor 2007-2008.....	46
8. Samenvatting beleidsmaatregelen die al gerealiseerd zijn van 2004 tot nu	47

1. INLEIDING

Het voorbije werkjaar stond volop in het teken van de installatie en de start van de nieuwe raden en colleges van de gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn en provincies. Dit gebeurde in bijzondere omstandigheden: voor het eerst werken de Vlaamse lokale en provinciale besturen met een basisregelgeving, die tot stand kwam in het Vlaamse parlement. Sinds het aantreden van deze Vlaamse Regering is bijzonder veel werk gepresteerd in het tot stand komen van het gemeentedecreet, provinciedecreet, uitvoeringsbesluiten en ondersteunende omzendbrieven. Eind 2006 hebben mijn kabinet en administratie in goede samenwerking een aantal infosessies georganiseerd om de lokale besturen te informeren over de implementatie van het Gemeentedecreet.

Het voorbije werkjaar was er ook de nazorg bij de verkiezingen van 8 oktober 2006. De Raden voor Verkiezingsbetwistingen zijn opgericht om uitspraak te doen over betwistingen inzake het verloop van de verkiezingen en de installatie van de raden. Zij hebben daarbij de plaats ingenomen van de deputaties. Dat was een goede beslissing: het zijn niet langer politieke mandatarissen die als rechtscollege een uitspraak doen over betwistingen inzake politieke organen en mandaten. Dat versterkt de geloofwaardigheid van het beleid. Personeelsleden van mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur werden ingezet om de secretariaten van deze raden te ondersteunen, die werden georganiseerd door de gouverneurs. Uiteindelijk hadden twee herverkiezingen van de gemeenteraad plaats, na uitspraken van de Raad van State. In Wetteren en Wortegem-Petegem heeft mijn agentschap het verloop van de herverkiezing juridisch en praktisch mee ondersteund.

De nieuwe bestuursploegen draaien vandaag op kruissnelheid. De lokale bestuurders staan voor de uitdaging om effectief werk te maken van de kansen die de vernieuwde regelgeving biedt. Het gaat om een belangrijke hervorming met veel mogelijkheden die elk lokaal bestuur op een eigen wijze kan invullen. Het mogelijk maken van maatwerk en het vergroten van de autonomie waren basisprincipes van het gemeente- en provinciedecreet. Natuurlijk zal alles niet ineens veranderen. Het gaat om een evolutief proces dat stapsgewijs moet leiden tot sterkere lokale besturen in Vlaanderen. Dat blijft de ambitie van de Vlaamse Regering. De lokale besturen staan het dichtst bij de mensen. Als we het vertrouwen van de burger in de overheid willen versterken, moet dit in de eerste plaats gebeuren via de eerste lijn; namelijk de lokale besturen. Ik ben ervan overtuigd dat de nieuwe decreten daartoe in aanzienlijke mate zullen bijdragen.

In de voorbije jaren is zo goed als de hele bestuurlijke regelgeving voor de lokale en provinciale overheden vernieuwd. Naast het gemeentedecreet en het provinciedecreet en de wijzigingen aan de OCMW-wet, kwamen er nieuwe decreten op de intergemeentelijke samenwerking, de erkende erediensten, de begraafplaatsen en de lijkbezorging, de organisatie van de fondsen inzake de algemene financiering van de gemeenten en de provincies. De regelgeving werd gemoderniseerd en is onderling op mekaar afgestemd. Dit werk is nog niet ten einde. In de nabije toekomst moet nog een belangrijk decreet vorm krijgen, namelijk het OCMW-decreet. In overeenstemming met de principes van het regeerakkoord en mijn beleidsnota zal dit decreet dezelfde beginselen en uitgangspunten van toepassing maken op de OCMW's die ook ten grondslag liggen aan het gemeentedecreet. Zo wordt de werking van de beide lokale besturen maximaal op mekaar afgestemd. De voorbereiding van het OCMW-decreet is ver gevorderd.

Ik gaf reeds aan dat de meeste bepalingen van het gemeentedecreet en het provinciedecreet in uitvoering zijn, na de besluiten die de Vlaamse Regering erover getroffen heeft. Er blijven nog twee belangrijke onderdelen: het minimale kader voor de rechtspositieregeling van het personeel en de toepassing van het financieel stelsel met inbegrip van de organisatie van de externe audit. De Vlaamse Regering heeft reeds haar principiële goedkeuring gehecht aan een ontwerp van nieuwe rechtspositieregeling. De definitieve goedkeuring is nakend. Samen met mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal ik de volgende maanden hierover uitgebreid toelichting geven. Het gaat immers om een bijzonder belangrijke hervorming, opnieuw met vele mogelijkheden tot maatwerk voor de gemeenten en provincies.

De implementatie van het financiële luik is het meest complex en vraagt een zorgvuldige voorbereiding. De eerstvolgende maanden zullen basisteksten klaar zijn, die met het werkveld zullen worden overlegd. Voor het operationaliseren van de externe audit zijn de eerste kredieten in de begroting ingeschreven. Zoals de VVSG terecht stelt, is audit het sluitstuk van een moderne beleidsvoering.

2. BEGROTING 2008: LOKALE EN REGIONALE BESTUREN

2.1. Uitvoering begroting 2007 programma 53.1

(op duizend euro)

2007	Krediet	Tot vastl. 2007	Tot. ord. 2007
NGK	3.102	976	404
GVK	1.852.764	1.851.092	
GOK	1.878.679		1.875.428
VRK	0		
MACHT	0		

2.2. Begrotingsopmaak 2008

Het programma BH bestaat uit 5 belangrijke uitgavenpakketten:

- Lokale financiën: dotaties aan de fondsen en fiscaal pact (aanvullen)
- Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies
- Subsidiëring specifieke investeringen
- Werkingskosten, ondersteuning Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- Uitgaven in verband met de verkiezingen van het Vlaamse Parlement

Met deze middelen draagt de Vlaamse overheid bij tot het bestuurlijk functioneren van de gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies.

2.2.1. Lokale financiën

Het belangrijkste krediet is ongetwijfeld het Vlaams Gemeentefonds met 1.828.328.000 euro (basisallocatie 43.06). Het Gemeentefonds groeit daarmee in 2008 met 61.828.000 euro of 3,5 % tegenover vorig jaar. Het Provinciefonds, basisallocatie 43.09, groeit eveneens met 3,5% en bedraagt 83.354.000 euro in 2008.

Lokale Financiën 2004-2007

	2004	2005	2006	2007	2008
Vlaams Gemeentefonds	1.593.281.000	1.649.046.000	1.706.763.000	1.766.500.000	1.828.328.000
Vlaams Stedenfonds	103.807.000	107.465.000	111.251.000	115.170.000	119.926.000
Vlaams Provinciefonds	75.072.000	75.898.000	77.811.000	80.535.000	83.354.000

Daarnaast wordt 25.000.000 euro uitgetrokken voor het fiscaal pact met de lokale besturen (basisallocatie 43.10). Ter compensatie van de afschaffing van de Elia-taks wordt een aanvullende dotatie voorzien van 83.000.000 euro (basisallocatie 43.11).

2.2.2. Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies

Een tweede uitgavenpakket is bestemd ter ondersteuning van vormingsinitiatieven voor mandatarissen en ambtenaren. De kredieten worden ingezet via het vormingscentrum voor lokale besturen.

Het vormingscentrum voor lokale besturen heeft een driedubbele doelstelling:

- de vormingsinitiatieven voor de lokale besturen, waaraan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur financiële ondersteuning biedt, samenbrengen
- de kwaliteit van het vormingsaanbod bewaken en dit in overleg met de doelgroep
- kwaliteitsvolle vormingsinitiatieven ondersteunen en promoten bij de doelgroep

In de begroting worden hiervoor twee kredieten voorzien:

- subsidies voor managementopleidingen voor mandatarissen en topambtenaren (basisallocatie 33.02): 384.000 euro
- subsidies voor ambtenarenvorming via de provinciale bestuursscholen en vormingsinstellingen (basisallocatie 43.03): 372.000 euro

2.2.3. Subsidiëring specifieke investeringen

Voor de subsidiëring van specifieke investeringen is 5.346.000 euro ingeschreven namelijk voor:

- het bouwen van openbare crematoria, eerste investering (basisallocatie 51.03): 1.107.000 euro
- werken aan het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten (basisallocatie 63.02): 3.887.000 euro
- werken aan ontmoetingscentra voor verenigingen van vrijzinnigen (basisallocatie 63.09): 431.000 euro

2.2.4. Werking, ondersteuning, communicatie Agentschap voor Binnenlands Bestuur

De begroting van het programma BH bevat een aantal kredieten dat verband houdt met de werking van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, onder andere werkingsuitgaven voor publicaties, organisatie van studiedagen, juridische ondersteuning bij procedures, studieopdrachten en de ondersteuning van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

- werkingskosten agentschap met inbegrip van buitenlandse contacten (basisallocatie 12.01): 363.000 euro
- uitgaven voor communicatie, sensibilisering en communicatie met de lokale besturen en provincies (basisallocatie 12.03): 86.000 euro
- werkingskosten en vergoedingen Raad voor Verkiezingsbetwistingen en Beroepscommissie voor Tuchtzaken (basisallocatie 12.06): 94.000 euro
- studiekosten (basisallocatie 12.20): 168.000 euro
- specifieke informaticakosten (basisallocatie 12.39): 60.000 euro
- subsidies participaties initiatieven Binnenlands Bestuur (basisallocatie 33.01): 74.000 euro
- subsidie aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (basisallocatie 33.50): 229.000 euro

2.2.5. Uitgaven in verband met de verkiezingen van het Vlaams Parlement

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal, zoals voor de vorige Vlaamse parlementsverkiezingen, een aantal initiatieven nemen om de burger snel en efficiënt op de hoogte te brengen van de verkiezingsresultaten via een webstek. Hiervoor wordt 375.000 euro ingeschreven in de begroting (basisallocatie 12.02).

Daarnaast legt de Vlaamse Regering een provisie aan om de stemcomputers te vervangen.

3. BELEIDSMAATREGELEN 2006-2007: EEN KORTE TERUGBLIK

3.1. Start van de raden en colleges na de verkiezingen van 8 oktober 2006

3.1.1. Juridische procedures na de verkiezingen

De verkiezingen van 8 oktober 2006, die voor het eerst door de Vlaamse overheid werden georganiseerd, hebben geleid tot de vorming van nieuwe vertegenwoordigende raden en uitvoerende colleges.

Voor het eerst werden de bezwaren tegen de verkiezingen en de installatie van mandatarissen beoordeeld door per provincie georganiseerde Raden voor Verkiezingsbetwistingen, die als administratief rechtscollege werken. De Raden voor Verkiezingsbetwistingen hebben daarbij de plaats ingenomen van de deputaties, zodat het niet langer politieke mandatarissen zijn die als rechtscollege een uitspraak doen over betwistingen inzake de politieke organen en mandaten. Dat is versterkt de geloofwaardigheid van het beleid: het is niet goed dat een politiek college recht spreekt in betwistingen over politieke mandaten. De Raden voor Verkiezingsbetwistingen werden in elke provincie ondersteund door personeelsleden van mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur, die werden ingezet om de secretariaten van deze raden te ondersteunen, die werden georganiseerd door de gouverneurs.

In totaal hebben de raden 67 bezwaren behandeld over de verkiezing van de verschillende raden. Het merendeel (57) had betrekking op de verkiezing van de gemeenteraden. In Antwerpen was er één klacht over de districtsraad. Daarnaast waren er 5 klachten over de OCMW-raad en 4 over de provincieraad. De klachten kwamen uit de verschillende provincies (10 in Antwerpen, 11 in Limburg, 21 in Oost-Vlaanderen, 11 in Vlaams-Brabant en 14 in West-Vlaanderen). Van de 67 klachten waren er 23 onontvankelijk. 44 waren ontvankelijk.

De beslissingen van de Raden voor Verkiezingsbetwistingen hebben in geen enkel geval geleid tot een herverkiezing van de gemeenteraad. Wel werden in enkele gevallen materiële vergissingen rechtgezet.

De Raden voor Verkiezingsbetwistingen hebben ook klachten ontvangen over de installatie van de verkozen raden. In totaal ging het om 14 klachten, 6 in verband met de installatie van de gemeenteraad, 5 over de OCMW-raad en 3 hadden betrekking op schepenen. Ook hier waren er klachten uit de verschillende provincies: 5 voor Antwerpen, 4 voor Limburg, 1 voor Oost-Vlaanderen, 3 voor Vlaams-Brabant en 1 voor West-Vlaanderen. Vijf klachten waren onontvankelijk, 9 waren ontvankelijk maar ongegrond.

Tegen de beslissingen van de Raden voor Verkiezingsbetwistingen staat vanzelfsprekend nog beroep open bij de Raad van State. In totaal werden 16 dossiers ingediend bij de Raad van State. Twee in Antwerpen, 3 in Limburg, 6 in Oost-Vlaanderen, 3 in Vlaams-Brabant en 2 in West-Vlaanderen. De uitspraken van het hoge rechtscollege hebben ertoe geleid dat uiteindelijk in twee Oost-Vlaamse gemeenten een herverkiezing plaats vond voor de gemeenteraad.

De Raad van State verklaarde bij arrest van 22 februari 2007, respectievelijk 8 maart 2007 de gemeenteraadsverkiezingen van Wetteren en Wortegem-Petegem ongeldig. De herverkiezingen vonden te Wetteren plaats op 15 april 2007 en te Wortegem-Petegem op 22 april 2007. Samen met mijn agentschap voor Binnenlands Bestuur heb ik het verloop van deze herverkiezingen juridisch en praktisch mee ondersteund, zowel inzake het aangeven van de te volgen agenda voor de organisatie als

technisch-informatisch. Beide verkiezingen konden vlekkeloos verlopen, zodat ook in deze laatste twee gemeenten democratisch verkozen raden konden geïnstalleerd worden.

3.1.2. Benoeming van de nieuwe burgemeesters

Krachtens de nieuwe decreten hadden de installatievergaderingen van de provincieraden plaats op 1 december 2006, eerste werkdag van de maand december. Voor de gemeenteraden gebeurde dat op 2 januari 2007, eerste werkdag van die maand. Binnen de juridische mogelijkheden heb ik ervoor gezorgd dat op dat ogenblik ook de burgemeester reeds was benoemd. Voor 281 van de 308 gemeenten kon de burgemeester benoemd worden voor de installatievergadering van de gemeenteraad, na afweging van de adviezen van de procureur-generaal bij het hof van beroep en van de gouverneur.

Op 30 september 2007 blijven er nog 6 Vlaamse gemeenten waar de benoeming van een nieuwe burgemeester niet kon plaats hebben. Het gaat om Wetteren, waar er na de herverkiezingen van 15 april 2007 opnieuw een klacht werd ingediend, waarvan het onderzoek nog niet is afgesloten, Westerlo, waar een strafrechtelijk onderzoek loopt en in vier Vlaamse randgemeenten: Kraainem, Linkebeek, Wezembeek-Oppem en Sint-Genesius-Rode. In deze vier gemeenten heb ik een bijkomend onderzoek gevraagd aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant inzake de problematiek van het onwettig verzenden van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen en van de wijze waarop de voorgedragen kandidaten daar betrokken bij zijn. Ik wacht de eindresultaten van dat onderzoek af alvorens een beslissing te nemen over een eventuele benoeming.

3.1.3. Genderparticipatie

In het kader van de open coördinatiemethode heb ik een aantal initiatieven genomen die tot doel hebben de participatie van vrouwen aan de lokale beleidsvoering te verhogen:

- het kiesdecreet inzake de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden voorziet de verplichte pariteit van mannen en vrouwen op de kieslijsten. Eveneens moet bij de eerste drie personen op de kieslijsten één persoon van een verschillend geslacht zijn;
- ik zal in de loop van 2007 een onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van deze beleidsmaatregel op de participatie van vrouwen in de gemeenteraden en schepencolleges;
- in het Gemeentedecreet is in art. 200 voorzien dat ten hoogste twee derde van de leden van alle gemeentelijke adviesraden en overlegstructuren die tot opdracht hebben op regelmatige en systematische wijze het gemeentebesuur te adviseren van hetzelfde geslacht mag zijn. Zoniet kan niet op rechtsgeldige wijze advies worden uitgebracht

3.2. Ondersteuning van de nieuwe besturen bij de start

Ter gelegenheid van de start van de nieuwe lokale en provinciale bestuursperiode heb ik samen met mijn agentschap een aantal initiatieven genomen om de besturen te ondersteunen.

3.2.1. Introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen

Bij het aantreden van de nieuwe lokale mandatarissen werd in partnerschap tussen mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vlaamse Federatie van Gemeentesecretarissen, de Vereniging van Vlaamse OCMW-secretarissen, de Vlaamse Lokale Ontvangers en de Vlaamse Gewestelijke Ontvangers een introductieprogramma georganiseerd voor de nieuwe gekozen mandatarissen.

Opzet van het introductieprogramma was de nieuwe gekozen mandatarissen te laten kennismaken met de verschillende aspecten waar zij zullen mee te maken krijgen bij het uitoefenen van hun mandaat. Het ging om een opleiding op een instapniveau, specifiek gericht op nieuwe mandatarissen, zodat zij

met voldoende kennis en inzicht hun mandaat vorm kunnen geven. Het programma bestond uit een aantal infosessies, waar onder andere de bestuurlijke context waarin het lokale bestuur functioneert aan bod komt, naast de rol en taken van het raadslid en de financiën waarover het bestuur beschikt.

Er werden aparte programma's georganiseerd voor de verschillende besturen:

- 3 infoavonden voor de nieuw gekozen gemeenteraadsleden en dit op 20 locaties verspreid over heel Vlaanderen (van november 2006 tot februari 2007)
- 3 infoavonden voor de nieuw gekozen OCMW-raadsleden en dit op 10 locaties verspreid over heel Vlaanderen (van februari 2007 tot april 2007)
- 1 infodag voor de uitvoerende mandatarissen (één in elke provincie), met naast het plenaire gedeelte keuze tussen een aantal workshops (van februari 2007 tot maart 2007)

De opkomst voor deze infosessies lag erg hoog. In totaal hebben bijna 4000 mandatarissen één van de cycli van de introductieprogramma's gevolgd. Voor de gemeenteraadsleden waren er 2400 deelnemers, voor de OCMW-raadsleden 1172 deelnemers. Overeenkomstig het opzet, ging het in hoofdorde om verkozenen die voor het eerst een mandaat opnamen, maar daarnaast hebben herverkozen mandatarissen van de gelegenheid gebruik gemaakt om hun kennis op te frissen. De infodagen voor de uitvoerende mandatarissen haalden 749 deelnemers.

Tot slot organiseerde mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur in juni 2007 nog een specifieke infoavond voor de mandatarissen uit de Vlaamse randgemeenten. Daar werd ingezoomd op de specifieke situatie van deze gemeenten. Het agentschap heeft deze sessie georganiseerd in samenwerking met de VZW "De Vlaamse Rand". Aan deze activiteit hebben 12 mandatarissen deelgenomen.

Ik wil er nog op wijzen dat de deelnemers aan de infosessies, naast de presentaties ook nog een publicatie ontvingen, met name het startersboek voor gemeenteraadsleden of het startersboek voor OCMW-raadsleden. Beide boekjes werden opgemaakt in de vorm van een reeks praktische vragen en antwoorden over de organisatie en de werking van het lokale bestuur. Na afloop van het introductieprogramma werden beide publicaties ook bezorgd aan de gemeente- en OCMW-besturen en aan de plaatselijke openbare bibliotheken. Ze kunnen ook geraadpleegd worden op de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

3.2.2. Informatieronde voor de installatievergaderingen

De installatie van de nieuwe raden gebeurde voor het eerst met toepassing van de nieuwe regelgeving, zoals die werd uitgewerkt in het gemeentedecreet, provinciedecreet en het decreet tot wijziging van de OCMW-wet. Na de verkiezingen van 8 oktober, heb ik bij omzendbrief van 27 oktober 2006 de nodige richtlijnen gegeven over de voorbereiding en het verloop van de startvergadering en de procedure voor de voordracht van de burgemeester, de bijeenroeping van de gemeenteraad of de provincieraad en de installatie van hun leden, de verkiezing van de voorzitter, de verkiezing van de schepenen of de gedeputeerden, de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn, de installatie van deze raad, de verkiezing van zijn voorzitter en de aanstelling van het vast bureau. Bij een aanvullende omzendbrief van 1 december 2006 heb ik een overzicht gegeven van het verloop van de installatievergadering van de gemeenteraden en van de op die vergadering te nemen beslissingen.

Rekening houdend met de talrijke vernieuwingen en gewijzigde procedures, hebben mijn kabinet en administratie in de maand december 2006 in elke provincie een informatiedag georganiseerd over het praktische verloop van de installatievergaderingen.

3.3. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen

Voor het beleidsveld binnenlands bestuur was het tot stand komen van Vlaamse basisdecreten voor de organisatie van het lokale bestuur een hoofdproject voor de huidige Vlaamse Regering. Die opdracht is in belangrijke mate afgerond: tijdens de voorbije jaren kwamen het gemeentedecreet en het provinciedecreet reeds tot stand. Beide decreten werden, met uitzondering van het luik inzake de uitvoering van de financiën, in toepassing gesteld. Daarnaast werd de OCMW-wet gewijzigd, werd de wetgeving op de verkiezingen van gemeente- en provincieraden aangepast en werden verdere uitvoeringsmaatregelen getroffen inzake het decreet op de erkende erediensten en het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. Gedurende het komende werkjaar zal de OCMW-wetgeving afgestemd worden op het gemeentedecreet.

3.3.1. Gemeentedecreet

Het Gemeentedecreet kwam tot stand op 15 juli 2005. Bij decreten van 2 juni 2006 en 22 december 2006 werden reeds enkele verfijningen aangebracht, die verband houden met de verkiezingen en de installatie van de nieuwe bestuursploegen: de problematiek van de fractievorming, de vervanging van rechtswege van een lid van het college van burgemeester en schepenen, de voordracht en eventuele benoeming van de burgemeester, de participatie van de inwoners aan het beleid.

De grootste aandacht ging logischerwijze naar de inwerkingtreding van het decreet. Reeds vanaf het begin werd er de nadruk op gelegd dat het gemeentedecreet stapsgewijs van toepassing zou worden op data die de Vlaamse Regering zou vaststellen. Dat is als volgt uitgevoerd:

a) Onmiddellijk in werking getreden bij de bekendmaking van het decreet (31 augustus 2005):

- het mandaatstelsel voor het personeel (artikel 308)

b) In werking getreden op 1 januari 2006

- algemene bepalingen onder meer inzake missie en visie
- aantal raadsleden
- Bepalingen over:
  - personeel: formatie, rechtspositie
  - berekening van de termijnen (met inbegrip van het toezicht)
  - domeinrecht
  - gemeentewegen
  - optreden in rechte
  - bepalingen over het bestuurlijk toezicht
  - schrijfwijze van de gemeentenamen

De overeenkomstige bepalingen uit de Nieuwe Gemeentewet werden opgeheven bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2006.

c) In werking getreden in functie van de verkiezingen van 8 oktober 2006

- de bijeenroeping van de raad
- de installatievergadering, procedure voor voordracht en de verkiezing van de voorzitter van de raad, de burgemeester, de schepenen, afstand mandaat en geschillen, onverenigbaarheden
- de fractievorming in de raad

d) In werkingtreding op 1 januari 2007, samen met de installatie van de gemeenteraden

- politieke organisatie
- werking en bevoegdheden van de politieke organen
- rechtspositie, tucht en aansprakelijkheid van mandatarissen
- administratieve organisatie

- organogram
- managementteam
- budgethouderschap
- processen in de organisatie veranderen substantieel (voorafgaand visum en betalingsopdrachten)
- interne controle
- verzelfstandiging

De meeste artikelen van het gemeentedecreet zijn daardoor vanaf 1 januari 2007 in uitvoering, met uitzondering van een aantal bepalingen betreffende de planning en het financieel beheer (strategische meerjarenplanning, het budget) en de externe auditcommissie.

Uitvoeringsbesluiten

De concrete modaliteiten inzake de inwerkingtreding werden opgenomen in een aantal uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering inzake:

- het mandaatsstelsel van en de taalpremie voor het gemeentepersoneel (BVR 10 februari 2006)
- het statuut van de gewestelijke ontvangers (BVR 17 februari 2006)
- het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden, districtsraadsleden en te begeven schepenmandaten (BVR 28 april 2006)
- de opheffing van de vroegere toezichtregeling, vervat in het decreet van 28 april 1993 (BVR 2 juni 2006)
- de vaststelling van modellen van akte van fractievorming (MB 1 september 2006)
- de tuchtregeling voor het personeel (BVR 15 december 2006)
- de organisatie van de beroepscommissie voor tuchtzaken (BVR 15 december 2006)
- de vaststelling van het aantal mandaten voor de districtscolleges (BVR 15 december 2006)
- de aanwerving, aanstelling, geldelijk traject en evaluatie van kabinets- en fractiepersoneel (BVR 12 januari 2007)
- het statuut van de lokale mandatarissen (BVR 19 januari 2007)
- de tuchtregeling van de lokale mandatarissen (BVR 15 juli 2007)

De minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel werden door de Vlaamse Regering op 14 september 2007 principieel vastgesteld. Na de adviesprocedure bij de Vlaamse Adviesraad Bestuurszaken en de Raad van State zal ook dit besluit op korte termijn van kracht worden.

Omzendbrieven

Ter verduidelijking van de bovenvermelde besluiten werden de onderstaande omzendbrieven aan de besturen bezorgd:

- toelichting bij de inwerkingtreding van de nieuwe toezichtregeling (13 januari 2006).
- toelichting bij de inwerkingtreding van de bepalingen inzake het personeel (17 maart 2006)
- beslissingen in extremis en besluitvorming tijdens het jaar van de verkiezingen (3 februari 2006 en 13 oktober 2006)
- start van de lokale bestuursperiode na de verkiezingen van 8 oktober 2006 (27 oktober 2006)
- toelichting bij de bepalingen die in werking treden bij de installatie van de raden (1 december 2006)
- toelichting bij de beslissingen die op de installatievergaderingen genomen moeten worden (19 december 2006)
- toepassing van artikel 200 van het gemeentedecreet over de man-vrouwverhouding in adviesraden en overlegstructuren (4 mei 2007)
- de tuchtprocedure voor mandatarissen (13 juli 2007)
- de procedure tot het toekennen van eretitels aan lokale en provinciale mandatarissen (13 juli 2007)

Via de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zijn alle teksten permanent gecoördineerd beschikbaar. Op het ogenblik dat zij van kracht worden, wordt de bekendmaking op de site ondersteund via de elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd die het Agentschap publiceert.

3.3.2. Provinciedecreet

Aansluitend op het gemeentedecreet kwam het provinciedecreet tot stand op 9 december 2005 op basis van dezelfde uitgangspunten, maar rekening houdend met de specifieke bestuurlijke situatie van de provincies. Bij decreten van 2 juni 2006 en 22 december 2006 werden gelijklopende verfijningen aangebracht als het geval was voor het gemeentedecreet.

De Vlaamse Regering heeft ervoor gezorgd dat de gefaseerde inwerkingtreding van beide decreten eveneens op mekaar werd afgestemd. Daarbij werd er vanzelfsprekend rekening mee gehouden dat de provincieraden krachtens het provinciedecreet geïnstalleerd werden op 1 december 2006.

Genomen uitvoeringsbesluiten:

- het mandaatsstelsel van en de taalpremie voor het provinciepersoneel (BVR 10 februari 2006)
- de opheffing van de vroegere toezichtregeling, vervat in het decreet van 22 februari 1995 (BVR 2 juni 2006)
- vaststelling van het aantal te verkiezen provincieraadsleden en verdeling over de kiesdistricten (BVR 9 juni 2006)
- de vaststelling van de modellen van akten van fractievorming (MB 1 september 2006)
- de tuchtregeling voor het provinciepersoneel (BVR 15 december 2006)
- de organisatie van de beroepscommissie voor tuchtzaken (BVR 15 december 2006)
- aanwerving, aanstelling, geldelijk traject en evaluatie van kabinet- en fractiepersoneel (BVR 12 januari 2007)
- het statuut van provinciale mandatarissen (BVR 19 januari 2007)
- de tuchtregeling van de provinciale mandatarissen (BVR 15 juli 2007)

Ter verduidelijking van de bovenvermelde besluiten werden de onderstaande omzendbrieven aan de provincies bezorgd:

- toelichting bij de inwerkingtreding van de nieuwe toezichtregeling (13 januari 2006).
- toelichting bij de inwerkingtreding van de bepalingen inzake het personeel (17 maart 2006)
- beslissingen in extremis en besluitvorming tijdens het jaar van de verkiezingen (3 februari 2006 en 13 oktober 2006)
- start van de provinciale bestuursperiode na de verkiezingen van 8 oktober 2006 (27 oktober 2006)
- toelichting bij de bepalingen die in werking treden bij de installatie van de raden (1 december 2006)
- toepassing van artikel 193 van het provinciedecreet over de man-vrouwverhouding in adviesraden en overlegstructuren (4 mei 2007)
- de tuchtprocedure voor mandatarissen (13 juli 2007)
- de procedure tot het toekennen van eretitels aan lokale en provinciale mandatarissen (13 juli 2007)

Ook deze teksten zijn permanent gecoördineerd beschikbaar via de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

3.3.3. OCMW-decreet

In aansluiting op het vaststellen van de basisdecreten voor de organisatie van de gemeenten en de provincies moet ook de organieke wet op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vervangen worden door een Vlaams decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's. Dit decreet zal de uitgangspunten van het gemeentedecreet ook van toepassing maken op de OCMW's, zodat de werking van de beide lokale besturen maximaal op mekaar is afgestemd. Zoals in het verleden reeds werd

aangegeven, wens ik dit decreet het komende werkjaar bij het Vlaamse parlement in te dienen, na afronding van de overleg- en adviesprocedure.

Rekening houdend met de vernieuwing van de OCMW-raden, aansluitend op de verkiezingen van 8 oktober 2006, werden in de bestaande OCMW-wet van 8 juli 1976 reeds een aantal aanpassingen doorgevoerd, in hoofdzaak aan het onderdeel over de politieke organisatie van de OCMW's. Dat gebeurde bij decreten van 7 juli 2006 en 22 december 2006.

Met het oog op de installatie van de nieuwe raden voor maatschappelijk welzijn, trof de Vlaamse Regering op 17 november 2006 een uitvoeringsbesluit inzake de voordrachtakten en de verkiezing van de leden van de raden.

Toelichting over de samenstelling en de installatie van de OCMW-raad werd verstrekt in de omzendbrief van 27 oktober 2006.

3.3.4. Begraafplaatsen en de lijkbezorging

Het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, is op 1 juli 2004 in werking getreden. Tijdens het voorbije werkjaar werden de te nemen besluiten genomen voor de uitvoering van dit decreet vervolledigd. Deze uitvoeringsbesluiten zijn:

- besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van de begraafplaatsen en de crematoria
- besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 tot bepaling van de voorwaarden waaraan een doodskist of een ander lijkomhulsel moet beantwoorden
- besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden

Bij omzendbrief van 10 maart 2006 betreffende de toepassing van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten werd deze materie nader toegelicht en verduidelijkt.

Met het oog op praktische ondersteuning van de lokale besturen bij het implementeren van de regelgeving heeft mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur een model van huishoudelijk reglement op de begraafplaatsen, alsook een model van politieverordening op de begraafplaatsen, opgemaakt. Daarnaast wordt ook een model van verklaring betreffende de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van lijkbezorging en/of het ritueel van de levensbeschouwing volgens welk de uitvaartplechtigheid moet verlopen, via de webstek van het agentschap ter beschikking gesteld.

Mijn agentschap heeft de krachtlijnen van de nieuwe regelgeving door middel van een aantal infosessies aan de betrokken actoren, in de eerste plaats de lokale besturen, toegelicht.

3.3.5. Decreet inzake de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

In 2006-2007 werd verder uitvoering gegeven aan het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten. Het ging in deze fase voornamelijk over de regels voor de financiële cyclus en rapportering voor de besturen van de eredienst.

Met haar besluit van 13 oktober 2006 heeft de Vlaamse Regering het algemeen reglement op de boekhouding van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten en de boekhoudregels vastgesteld. Het rekeningstelsel en de modellen voor de financiële rapportering

werden opgenomen in het ministerieel besluit van 27 november 2006. Deze nieuwe regels werden toegelicht bij omzendbrief van 12 januari 2007.

Als ondersteuning voor de gebruikers organiseerde het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in april 2007 studienamiddagen over die nieuwe regelgeving in de vijf Vlaamse provincies. In totaal hebben meer dan 1100 mensen deze infonamiddagen bijgewoond. Als verdere ondersteuning heeft het Agentschap ook de meest voorkomende vragen, met de bijhorende antwoorden op haar webstek geplaatst.

3.4. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur

3.4.1. Een jaarlijks vast groeipercentage voor het Provinciefonds

Het Provinciefonds regelt de algemene financiering van de provincies en wordt jaarlijks verdeeld onder de 5 Vlaamse provincies op basis van bij decreet vastgelegde verdelingscriteria. Vanaf 2007 geldt er voor het Provinciefonds een vaste jaarlijkse groeivoet van 3,5%, net zoals dit het geval is voor het Gemeentefonds. Deze maatregel concretiseert de afspraak gemaakt in het Vlaamse regeerakkoord.

3.4.2. De invoering van eigentijdse en uniforme financiële beleidsinstrumenten in gemeenten, OCMW's en provincies

Bij het van kracht worden van het gemeentedecreet en het provinciedecreet werd gekozen voor een gefaseerde inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving op door de Vlaamse Regering vast te stellen data. De hervormingen in het financiële luik, gekoppeld aan het organiseren van een externe audit, bevatten veruit de meest complexe veranderingen. De nieuwe regels voor de financiën vragen bijgevolg een ruimer voorbereidingstraject en overleg met de lokale en de provinciale besturen. Zij treden daardoor pas later in hun geheel in werking.

Een gedeelte van de nieuwe regelgeving voor de financiën werd, zoals aangekondigd in mijn omzendbrief van 20 juli 2006, reeds in uitvoering gesteld. Daarover werd verdere toelichting gegeven aan de lokale bestuurders bij de omzendbrief van 19 juli 2007 met instructies voor de opmaak van de budgetten en meerjarenplannen voor 2008. In deze omzendbrief heb ik ook aangekondigd dat de bepalingen over de boekhouding en de meeste financiële rapporten pas algemeen van toepassing zullen zijn voor alle gemeentebesturen en OCMW's vanaf het boekjaar 2013. Dit is meteen het startjaar van een nieuwe gemeentelijke bestuursperiode na de verkiezingen van 2012. Het ligt in mijn bedoeling dat uiterlijk vanaf 2010 jaarlijks een aantal besturen, op vrijwillige basis, kan beslissen om over te gaan tot de implementatie van het nieuw financieel instrumentarium. Uiteraard zullen deze besturen de nodige voorbereidingen moeten getroffen hebben om klaar te zijn voor deze omschakeling.

Over de hoofdlijnen van het financieel registratie- en rapporteringssysteem is in 2007 reeds ruim overlegd tussen mijn kabinet en administratie en vertegenwoordigers van de gemeenten, de OCMW's en de provincies.

3.5. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management

3.5.1. Een waarderend statuut maken voor de lokale en provinciale mandataris

In uitvoering van het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de OCMW-wet, zoals aangepast bij decreet van 7 juli 2006, heeft de Vlaamse Regering op 19 januari 2007 een besluit getroffen over het

statuut van de lokale en provinciale mandataris. Met het nieuwe statuut worden de nodige instrumenten ter beschikking van de lokale en provinciale mandatarissen gesteld voor de uitoefening van hun maatschappelijke opdracht. De Vlaamse Regering wenst met dit nieuwe statuut haar waardering uit te drukken voor de inzet van duizenden democratisch verkozen mandatarissen binnen het Vlaamse Gewest.

Het besluit van de Vlaamse Regering houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris regelt:

- de vaststelling van de wedde van de burgemeester en schepenen, de leden van het districtcollege, de gedeputeerden, en de voorzitter en ondervoorzitter van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, met inbegrip van de vaststelling van het vakantiegeld en de eindejaarstoelage
- de vaststelling van de lijst van vergaderingen die voortvloeien uit de mandaatverplichtingen van de gemeente-, districts- en provincieraadsleden
- de vaststelling van de voorwaarden en modaliteiten voor de toekenning van de presentiegelden aan de leden van de gemeenteraden, districtsraden, provincieraden en raden voor Maatschappelijk Welzijn en de bepaling van de minimum- en maximumgrenzen van het presentiegeld van deze mandatarissen
- de vaststelling van de regels voor verhoging of vermindering van de wedde of het presentiegeld van de lokale en provinciale mandatarissen
- de bepaling van de grenzen waarbinnen de raad kan beslissen welke specifieke kosten, gemaakt bij de uitoefening van de mandaten, voor terugbetaling in aanmerking komen
- de mogelijkheid tot het toekennen van fractietoelagen
- de vaststelling van de regels voor de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandsverzekering van de gemeentelijke en provinciale uitvoerende mandatarissen
- de vaststelling van de criteria om raadsleden als gehandicapt te beschouwen
- de vaststelling van de voorwaarden tot toekenning van eretitels, onderscheidingsteken en ambtskledij

3.5.2. Opmaken van een competentieprofiel voor burgemeesters en schepenen

In de aanloop naar de lokale verkiezingen van oktober 2006 heb ik via de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een competentieprofiel voor burgemeesters en schepenen ter beschikking gesteld als ondersteuning voor een degelijk bestuur bij de samenstelling van de uitvoerende colleges.

Dit competentieprofiel was het resultaat van het werk van de Hay Group, die daarvoor in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een reeks uitvoerende mandatarissen heeft bevroegd. Het competentieprofiel geeft een antwoord op de volgende vragen: wat zijn voor onze Vlaamse steden en gemeenten goede politieke bestuurders, waaraan herkent men ze en wat zijn voorbeelden van effectief gedrag.

3.5.3. Tucht mandatarissen

Het besluit van de Vlaamse Regering dat de tuchtprocedure vaststelt voor lokale en provinciale mandatarissen werd goedgekeurd op 15 juni 2007 en bekendgemaakt in het Belgische Staatsblad op 19 juni 2007.

Ik heb reeds een aantal klachten ontvangen die een onderzoek hebben geleid. Zij hebben soms ook betrekking op feiten die zich afspeelden voor het in voege treden van dit besluit. Dit verhindert niet dat die feiten alsnog aanleiding kunnen geven tot een tuchtrechtelijke vervolging. Ik zal die verschillende klachten beoordelen. Indien er klachten bij zijn die betrekking hebben op feiten die kunnen wijzen op tuchtvergrijpen zal ik die aan de gouverneur bezorgen en hem vragen om een tuchtonderzoek te

organiseren. Wanneer de gouverneur mij zijn tuchtverslag en het tuchtdossier bezorgt zal ik nagaan of de tuchtprocedure moet opgestart worden en of de betrokken mandataris moet gehoord worden.

3.5.4. Uitvoering van het personeelsluik uit het Gemeente- en Provinciedecreet

Inzake het personeel van de gemeenten en provincies, werden reeds verschillende uitvoeringsmaatregelen van het gemeentedecreet en het provinciedecreet getroffen, meer in het bijzonder inzake:

- de tuchtprocedure voor het statutair gemeente- en provinciepersoneel (BVR 15 december 2006);
- de samenstelling en de werking van de Beroepscommissie voor tuchtzaken (BVR 15 december 2006).;
- de aanwerving en terbeschikkingstelling van het kabinets- en fractiepersoneel in de gemeenten en provincies (BVR 12 januari 2007).

De decreten bepalen daarnaast dat de Vlaamse Regering de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel vastlegt. Ontwerpteksten hierover werden van begin 2006 tot half 2007 besproken in de onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap van het comité C1. Het ontwerp werd op 14 september 2007 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zodat dit uitvoeringsbesluit in het najaar kan afgerond worden.

Aansluitend op het Vlaamse regeerakkoord en de uitgangspunten opgenomen in het gemeente- en provinciedecreet, is het ontwerp gebaseerd op de principes van maatwerk, ruimte voor keuzes, evenwicht tussen regulering en deregulering of flexibilisering. Het ontwerp is tot stand gekomen met een grote betrokkenheid van werkgevers en werknemers.

3.6. Aandacht voor de gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel

De correcte toepassing van de wetgeving over het gebruik van de talen in bestuurszaken blijft de hoeksteen van mijn beleid ten aanzien van de Vlaamse randgemeenten. In goed overleg en samenwerking met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant wordt consequent opgetreden tegen beslissingen van de lokale besturen die handelen in strijd met de taalwetgeving.

De vijf arresten van 23 december 2004 bevatten een duidelijke uitspraak van de Raad van State over de toepassing van de omzendbrieven Peeters en Martens: in de faciliteitengemeenten is de bestuurstaal het Nederlands. De taalwetgeving bepaalt

- Dat berichten en mededelingen aan de inwoners van deze gemeenten tweetalig zijn, met voorrang voor het Nederlands;
- Dat de individuele contacten met particulieren in het Nederlands moeten verlopen. Op eenvoudig verzoek kunnen de Franstalige inwoners van deze gemeenten de voor hen bestemde documenten in het Frans verkrijgen. Dat verzoek moet telkens herhaald worden.
- Dat het registreren van de taalvoorkeur van een inwoner uit een faciliteitengemeente met het oog op een blijvende aanschrijving in het Frans zou leiden tot een stelsel van tweetaligheid en strijdig is met de Grondwet.

Met mijn omzendbrief van 8 juli 2005 heb ik de gemeentebesturen duidelijke instructies bezorgd voor de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens na deze arresten van de Raad van State.

Ik heb de correcte toepassing van de bestuurstaalwet nog extra in herinnering gebracht ter gelegenheid van de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2006. Bij de behandeling van de dossiers inzake de benoeming van de burgemeesters onderzoekt de gouverneur van Vlaams-Brabant in

mijn opdracht of de voorgedragen kandidaten bij het verzenden van de oproepingsbrieven de regelgeving correct hebben toegepast.

Mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur is ook lid van de Task Force Vlaamse Rand die de Vlaamse Regering heeft ingesteld en die regelmatig vergadert onder het voorzitterschap van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant. Deze Task Force volgt stelselmatig de verschillende initiatieven op die de Vlaamse overheid in haar verschillende beleidsdomeinen organiseert, niet alleen met betrekking tot zes Vlaamse randgemeenten, maar ten gunste van het geheel van de gemeenten rond de hoofdstad. De aandacht voor het correct gebruik van het Nederlands is immers een gegeven voor een groot aantal gemeenten in Vlaams-Brabant.

Ik wijs er nog op dat mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur in samenwerking met de VZW De Rand ter gelegenheid van de start van de nieuwe bestuursperiode een informatiesessie heeft georganiseerd voor de Vlaamse mandatarissen in de randgemeenten.

Tot slot herinner ik er nog aan dat de verplichting om de kennis van het Nederlands te hebben die vereist is voor de uitoefening van het mandaat van burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad of van de raad voor maatschappelijk welzijn werd ingeschreven in de basiswetgeving op de organisatie van de lokale besturen.

3.7. Stroomlijning van regelgeving en procedures – planlastreductie

De problematiek van de vele planverplichtingen waarmee gemeenten en provincies worden geconfronteerd is genoegzaam bekend. Deze plannen zijn voor de besturen vaak erg tijdrovend en arbeidsintensief, maar niet altijd even productief. In het regeerakkoord werd afgesproken dat de Vlaamse Regering een initiatief zal nemen inzake de reductie van de planlasten.

Om deze besluitvorming degelijk voor te bereiden heeft de Vlaamse Regering in een eerste fase een inventaris opgemaakt van de verschillende planlasten vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale besturen en de provincies. Die inventaris was het vertrekpunt voor een onderzoek dat het Instituut voor de Overheid van de KU Leuven heeft uitgevoerd om de doelmatigheid van de verschillende planverplichtingen te onderzoeken.

De resultaten van dit onderzoek zijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering, die besliste om na te gaan welke administratieve lasten de verschillende plannen voor de lokale besturen tot gevolg hebben.

3.8. Het agentschap voor Binnenlands Bestuur heroriënteren naar meer coaching en ondersteuning

In mijn beleidsnota 2005-2009 heb ik de wens uitgedrukt dat de vroegere administratie Binnenlandse Aangelegenheden, nu omgevormd tot het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, zich zou heroriënteren naar een meer coachende en ondersteunende administratie voor de lokale besturen.

Het agentschap heeft op dit punt, jaar na jaar, belangrijke maatregelen genomen. Het heeft zijn ondersteunende functie uitgebouwd op vijf pijlers:

- beschikbaarheid als aanspreekpunt voor vragen van lokale besturen
- het versterken van het agentschap als kenniscentrum voor de lokale besturen
- het organiseren van degelijke communicatiekanalen
- het ondersteunen van de lokale besturen via een aanbod aan gerichte vorming
- andere vormen van ondersteuning

3.8.1. Aanspreekpunt voor vragen van besturen

De lokale en provinciale besturen kunnen terecht bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur met concrete vragen naar aanleiding van individuele dossiers of beleidsvragen over de toepasselijke regelgeving of over beleidsstandpunten. De provinciale afdelingen van het Agentschap, die ook de gouverneurs ondersteunen, vervullen het logische eerstelijnscontact voor concrete vragen van besturen en ondersteuning bij dossiers. Vragen die nauwer aansluiten bij het beleid inzake Binnenlands Bestuur, worden eerder behandeld bij de centrale afdelingen te Brussel. Het agentschap heeft interne overlegkanalen georganiseerd voor onderlinge informatie-uitwisseling over de vragen die het ontvangt.

3.8.2. Versterken van het agentschap als kenniscentrum voor de lokale besturen

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt in toenemende mate over informatie over het bestuur van de lokale en de provinciale overheden. Het ontwikkelt zich stelselmatig naar een kenniscentrum over hun bestuurlijk beleid.

Aan de basis van die informatieverwerving ligt de monitoring van gegevens over de werking van de lokale en de provinciale besturen, die het agentschap voornamelijk verzamelt naar aanleiding van het uitoefenen van het bestuurlijk toezicht. De gegevens die het agentschap zo verkrijgt worden systematisch geregistreerd en verwerkt om ze dan terug ter beschikking te stellen van de besturen. Die besturen kunnen deze gegevens dan op hun beurt gebruiken bij het uittekenen van het eigen beleid, bv. in het meerjarenplan of de beleidsnota

De terugkoppeling van informatie gebeurt via de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en via een samenwerkingsverband met de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Ik wil ook in het bijzonder wijzen op het jaarbeeld waarin het Agentschap jaarlijks rapporteert over bestuurlijke informatie met betrekking tot de lokale overheden en over de maatregelen van de Vlaamse Regering in verband met het lokale beleid.

Lokaal besturen in Vlaanderen: lokale en provinciale besturen in cijfers gevat – jaarbeeld 2006 van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Voor de vierde keer heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zijn jaarbeeld uitgegeven. Deze publicatie bevat een waaier van informatie over het bestuurlijk functioneren van de lokale overheden (gemeenten, OCMW, provincies, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, politiezones, besturen van de erediensten). De besturen kunnen deze informatie gebruiken bij het uitwerken van hun beleid. Dit jaar stond het jaarbeeld in het teken van de verkiezingen van 8 oktober 2006. U vindt er info in over de kiezers, de kandidaten, de te verdelen mandaten en de gekozenen. Nieuw dit jaar zijn ook gegevens over het inburgeringsbeleid.

Ik heb dit jaarbeeld op 31 mei 2007 voorgesteld op een persconferentie.

Samenwerkingsverband lokale statistieken

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is een actieve partner in het samenwerkingsverband lokale statistieken. Andere partners in het initiatief zijn de Studiedienst van de Vlaamse Regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van Vlaamse Provincies. Het samenwerkingsverband heeft een webstek opgestart waarin allerhande cijfergegevens op niveau van de individuele gemeenten worden bijeen gebracht. Het gaat niet enkel om gegevens over het bestuurlijke functioneren van de gemeenten, maar over alle beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, milieu, economie,...) waarin een gemeente actief is. De opbouw van de webstek is derwijze opgevat dat de gemeenten zelf rapporten kunnen aanmaken en vergelijkingen maken met groepen van

gelijkaardige gemeenten. Het samenwerkingsverband heeft in 2007 een nieuwe module aangemaakt waardoor bepaalde gegevens ook cartografisch kunnen opgevraagd worden. Deze gegevens vormen een nuttige aanvulling op de eigen webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en haar Jaarbeeld. De webstek is te raadplegen op volgend adres: www.lokalestatistieken.be.

3.8.3. Communicatiekanalen van het agentschap

Webstek www.vlaanderen.be/binnenland

De webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is het medium bij uitstek om info door te geven aan de lokale besturen. De webstek wordt systematisch aangevuld met nieuwe informatie. Op de webstek is alle regelgeving die betrekking heeft op het binnenlands bestuur op een gecoördineerde wijze verzameld. Het agentschap heeft voor verschillende thema's veelgestelde vragen en antwoorden opgenomen. De rubriek met statistische gegevens over de besturen wordt jaar na jaar uitgebreid.

Met het oog op de ondersteuning van de lokale besturen in concrete dossiers bevat de webstek ook een overzicht van de personeelsleden van zowel de provinciale als de centrale afdelingen die betrokken zijn bij de dossiervoorbereiding in de verschillende beleidsmateries.

In het kader van de inwerkingtreding van het gemeentedecreet is op de webstek een nieuwe rubriek "werking besturen/gemeentedecreet" aangemaakt waar alle informatie over het gemeentedecreet is samengebracht. U vindt er de regelgeving, veelgestelde vragen en hun antwoorden, voorbeelden en modellen, die de besturen kunnen gebruiken.

Elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd

In januari 2006 is mijn agentschap gestart met een elektronische nieuwsbrief, die de naam Binnenl@nd meekreeg. De nieuwsbrief laat toe op een snelle wijze info te verspreiden naar een groot publiek. Deze nieuwsbrief gaat naar de gemeenten, OCMW, provincies, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Iedereen die geïnteresseerd is, kan zich abonneren.

De nieuwsbrief bevat recente info over het binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgeringsbeleid in Vlaanderen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt telkens er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit.

Het vorige werkjaar (van september 2006 tot september 2007) werden in totaal 48 nieuwsbrieven verzonden, waarin 186 aankondigingen werden opgenomen.

Tijdschrift BinnenBand

Sinds 10 jaar geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een eigen tijdschrift uit onder de naam BinnenBand. De publicatie kent een oplage van 6100 exemplaren en wordt gratis verstuurd naar de gemeenten, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeentebedrijven, de provinciebesturen, de OCMW's en de openbare bibliotheken (waar het te raadplegen is in de infozuilen van de Vlaamse overheid). Het tijdschrift verschijnt om de 2 maanden, behalve in de vakantiemaanden juli en augustus.

Het afgelopen werkjaar heeft het tijdschrift ruim aandacht besteed aan de inwerkingtreding van het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet.

3.8.4. Gericht vormingsaanbod

Vormingscentrum voor lokale besturen

Het vormingscentrum voor lokale besturen, dat is opgericht in de schoot van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, stimuleert de uitbouw van een vormingsaanbod, specifiek gericht op de lokale en provinciale mandatarissen, ambtenaren en topambtenaren. Het doet dit via het toekennen van subsidies aan vormingsorganisaties. 756.000 euro van het budget van het agentschap was ter beschikking voor de ondersteuning van vormingsinitiatieven, gericht op de lokale en provinciale besturen. In 2006 werd hiervan 755.967,50 euro, dus 99 % van het totale budget, vastgelegd.

De taken van het Vormingscentrum voor lokale besturen zijn drieledig:

- de kwaliteit van het vormingsaanbod bewaken en dit in overleg met de doelgroep
- kwaliteitsvolle vormingsinitiatieven ondersteunen en promoten bij de doelgroep
- een lijst ter beschikking stellen van de vormingsinitiatieven voor de lokale besturen, waaraan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur financiële ondersteuning biedt

Het voorziene budget wordt opgesplitst in twee, gericht op de twee grote pijlers binnen het Vormingscentrum:

- subsidies voor opleidingsinitiatieven, gericht op lokale mandatarissen en topambtenaren: 384.000 euro
- subsidies voor opleidingsinitiatieven, gericht op ambtenaren via de provinciale bestuursscholen en vormingsinstellingen: 372.000 euro

Studiedagen en infosessies georganiseerd door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

De inwerkingtreding van het gros van de artikelen van het gemeentedecreet in het najaar van 2006 en vanaf 1 januari 2007 bracht heel wat vernieuwingen mee voor de inrichting en de werking van de lokale besturen. Begrijpelijkwijze rezen er dan ook heel wat vragen over de toepassing en de reikwijdte van bepaalde artikelen. Om die reden hebben mijn kabinet en mijn administratie in de loop van de maand december 2006 vijf informatiesessies georganiseerd die plaatsvonden in de vijf Vlaamse provinciehoofdsteden. Op deze sessies konden de lokale topambtenaren, na een toelichting bij de vernieuwingen, concrete vragen stellen over de toepassing van de nieuwe regelgeving.

3.8.5. Andere ondersteuningsinitiatieven

Steunpunt bestuurlijke organisatie Vlaanderen

In 2001 gaf de Vlaamse overheid een erkenning aan het consortium van K.U.Leuven (Instituut voor de Overheid), Universiteit Antwerpen (Onderzoeksgroep Management en Bestuur), Universiteit Gent (Onderzoeksgroep sociaal-wetenschappelijke methodologie) en Hogeschool Gent (Departement Handelswetenschappen en Bestuurskunde) als steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek ‘Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen’ (SBOV). De diverse onderzoeken van het SBOV werden afgerond op 31 december 2006. Zij waren onderverdeeld in 6 sporen:

- Bestuurlijke relaties
- Beleid & monitoring
- HRM & veranderingsmanagement
- Financieel management & prestatiemeting
- ICT/E-government
- Fiscaliteit

In 2006 werd concreet nog het B-project Interbestuurlijke Samenwerking afgerond. In dit onderzoek werd de verticale samenwerking tussen openbare besturen van verschillende bestuursniveaus, waarbij

eventueel private partners betrokken zijn, geïnventariseerd en geanalyseerd en werden aanbevelingen geformuleerd.

De centrale aanbeveling van de studie is dat het wenselijk is om het debat over de interbestuurlijke samenwerking op een gestructureerde manier verder te zetten. De onderzoekers komen tot het besluit dat een algemeen decreet interbestuurlijke samenwerking op zich weinig zin heeft maar dat er wel ingrepen nodig zijn in de bestaande decretale kaders.

Project eenvoudigste gemeente

Administratieve vereenvoudiging en het streven naar een intensieve kwaliteitsverbetering van de regelgeving is een rode draad in het Vlaamse regeerakkoord ‘Vertrouwen geven. Verantwoordelijkheid nemen’.

De lokale besturen, en vooral de gemeenten, zijn het bestuursniveau bij uitstek om administratieve vereenvoudiging, die direct voelbaar is voor de bevolking, mee vorm te geven. In een samenwerking met mijn collega minister Geert Bourgeois, bevoegd voor Bestuurszaken, de dienst wetsmatiging, mijn kabinet en mijn agentschap voor Binnenlands Bestuur werd een initiatief ontwikkeld om de Vlaamse lokale besturen actief te ondersteunen bij concrete vereenvoudigingsprojecten. In het voorjaar 2007 werd een oproep gelanceerd naar de lokale besturen om concrete projectvoorstellen die focussen op juridisch-technische vereenvoudiging in te dienen. In totaal hebben 27 gemeenten gereageerd op de oproep met in totaal 56 vereenvoudigingsvoorstellen.

Geselecteerde projecten krijgen een daadwerkelijke ondersteuning van de Vlaamse overheid bij de uitvoering. Die begeleiding gebeurt door de cel wetsmatiging, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, in samenwerking met de VVSG. Daarnaast werden de lokale besturen op 11 september 2007 uitgenodigd op een colloquium, waarop de genomineerde projecten werden voorgesteld. De titel “eenvoudigste gemeente/stad 2007” werd toegekend aan Waregem. De projecten die genomineerd werden op dit colloquium ontvangen gedurende een jaar begeleiding bij het realiseren van hun vereenvoudigingproject.

3.9. Organisatie van de Vlaamse administratie

3.9.1. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Door het hervormingsproject Beter Bestuurlijk Beleid werd de vroegere Administratie Binnenlandse Aangelegenheden omgevormd tot het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Het agentschap werd opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2005 en geoperationaliseerd bij besluit van 17 maart 2006.

De Vlaamse Regering heeft aan het agentschap de volgende opdrachten toegekend:

1. de voorbereiding van de bestuurlijke regelgeving betreffende de lokale en de provinciale besturen (gemeentedecreet, provinciedecreet, bestuurlijke organisatie van de OCMW's, intergemeentelijke samenwerking), met inbegrip van het aanbieden van ondersteuning aan die besturen in dat verband
2. de verdeling en het beheer van de fondsen: Gemeentefonds, Provinciefonds, Stedenfonds
3. de organisatie van de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden en van de betrokkenheid van de Vlaamse overheid bij de verkiezingen van het Vlaamse Parlement
4. de voorbereiding van het administratief toezicht op de lokale en provinciale besturen
5. het stedenbeleid
6. de begraafplaatsen en de lijkbezorging
7. de eredienstinstellingen
8. de inburgering

9. de ondersteuning van de gouverneurs bij de uitoefening van hun bestuurskundige opdrachten ten behoeve van de Vlaamse Regering
10. de ontwikkeling van een kenniscentrum betreffende de lokale en provinciale besturen

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur maakt deel uit van het beleidsdomein Bestuurszaken. Op die wijze werd het beleid voor de verschillende aspecten van de organisatie van de overheid in Vlaanderen samengebracht in één beleidsdomein. Zo kan de samenwerking tussen Vlaanderen en de lokale en provinciale besturen nog verder verbeteren. Dat komt reeds tot uiting in een aantal concrete initiatieven. Ik verwijs bijvoorbeeld naar concrete samenwerkingsprojecten met de dienst wetsmatiging, de ondersteuning van en samenwerking bij het wetenschappelijk onderzoek in het kader van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, de samenwerking met Jobpunt Vlaanderen ter ondersteuning van het selectiebeleid en het HRM bij de lokale besturen, e-government, de Europese ondersteuning.

Zoals bepaald in het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid hebben de Vlaamse Regering en het Agentschap voor Binnenlands Bestuur de beheersovereenkomst voorbereid. De beheersovereenkomst is een wederzijdse overeenkomst die handelt over de bijzondere regels en voorwaarden waaronder het agentschap zijn taken vervult voor de periode 2008 – 2010. Het is een stuur- en opvolgingsinstrument, in het bijzonder gericht op een doelmatige uitvoering, opvolging en evaluatie van het beleid en van de dienstverlening.

3.9.2. Deontologische code voor behoorlijk bestuur bij semi-publieke instellingen

Op basis van de analyse van een aantal casussen dat de administratie bevoegd voor ruimtelijke ordening onderzoekt met het oog op het formuleren van een eerste aanzet van aanbevelingen voor behoorlijk bestuur bij intercommunales en autonome gemeentebedrijven (voornamelijk stedelijke ontwikkelingsbedrijven), zal mijn administratie haar voortrekkersrol opnemen. Zij zal midden 2008 het overleg organiseren met vertegenwoordiging van de intercommunales, de stedelijke ontwikkelingsbedrijven alsook de Vereniging van Steden en Gemeenten om te komen tot een deontologische code (geïnspireerd op de Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)).

3.9.3. Omvorming Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur tot Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

In samenhang met de vorming van het beleidsdomein Bestuurszaken in het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid werd de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur omgevormd tot de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken.

Deze adviesraad zal advies verlenen over de verschillende aspecten van de bestuurlijke organisatie van de Vlaamse, de provinciale en de lokale overheid: de personeels- en organisatieontwikkeling, ICT, facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer, Binnenlandse Aangelegenheden, Stedenbeleid en Inburgeringsbeleid.

De raad kan zodoende bijdragen tot het vormen van een samenhangende beleidsvisie over de grenzen van de verschillende overheden heen.

De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur heeft in zijn laatste werkjaar 2006 nog zeven adviezen uitgebracht:

- Advies 1 - 2006 over het ontwerp van besluit tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de bestemmingen van de as en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen worden opgenomen in de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan worden bezorgd

- Advies 2 - 2006 over de voorontwerpen van decreet tot wijziging van het gemeente- en provinciedecreet
- Advies 3 - 2006 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de OCMW-wet
- Advies 4 - 2006 over Deontologie en Politiek
- Advies 5 - 2006 over het voorstel van decreet houdende wijziging van de Gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming
- Advies 6 - 2006 over het voorontwerp van decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie
- Advies 7 - 2006 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten

4. PRIORITEITEN VOOR HET BELEID IN 2007-2008

4.1. Opvolging van de verkiezingen van 8 oktober 2006 en voorbereiding van volgende verkiezingen

4.1.1. Databank van de lokale en provinciale mandatarissen

Dankzij de ondersteuning van de informatica bij de organisatie van de verkiezingen beschikt de Vlaamse overheid voor het eerst over een goede databank van de op 8 oktober 2006 verkozen raadsleden. Ik wens dat die informatie actueel blijft, ook na de wijzigingen die voortvloeien uit de effectieve installatie van de raden begin 2007 en verder in de loop van de lokale en de provinciale bestuursperiode. Daarnaast is het aangewezen de databank te vervolledigen met informatie over de uitvoerende colleges en de raden voor maatschappelijk welzijn.

De organieke decreten bieden daartoe de mogelijkheden. Zij bepalen dat de lokale en provinciale overheden de Vlaamse Regering op de hoogte moeten stellen van de samenstelling van hun raden en de namen van hun mandatarissen, ook als de functies wijzigen.

In aansluiting met de informatie over de lokale besturen die mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur reeds ter beschikking stelt, werd deze mandatendatabank na de zomervakantie ontsloten via de webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Het Agentschap heeft de uitvoering van de decreten zodanig georganiseerd dat de informatie op de databank op een eenvoudige wijze actueel kan blijven via een informaticatoepassing, ontwikkeld samen met de informaticapartner van de Vlaamse overheid. Een webapplicatie laat de besturen toe de gegevens van de databank te verifiëren en aan te passen. Deze toepassing is vanaf de maand oktober 2007 on line gegaan, zodat de databank consulteerbaar is voor alle belangstellenden.

De databank bevat informatie over de mandaten in de gemeenten, de Antwerpse districten, de provincies en de OCMW's.

4.1.2. Voorbereiding van de organisatie van toekomstige verkiezingen vanaf 2009

Elektronische of manuele verkiezingen

In uitvoering van de bijzondere wet van 13 juli 2001 zijn de gewesten bevoegd voor de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Dat gebeurde voor het eerst voor de verkiezingen van 8 oktober 2006.

De federale overheid blijft verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen voor het federale parlement, de parlementen van de gewesten en de gemeenschappen en het Europese parlement.

De eerstvolgende verkiezingen hebben plaats in 2009. Alhoewel de federale overheid verantwoordelijk is voor de organisatie, zijn die verkiezingen toch niet neutraal voor de Vlaamse Regering, vermits zij leiden tot de verkiezing van het Vlaamse Parlement.

De Vlaamse Regering en het Vlaamse Parlement hebben zich in het verleden reeds principieel uitgesproken voor een veralgemeende automatisering van de kiesverrichtingen voor alle verkiezingen. Met de vandaag beschikbare stelsystemen, voor het laatst gebruikt bij de verkiezingen van 10 juni 2007, is dat echter technisch niet meer mogelijk.

Daarom moeten op zeer korte termijn de nodige beleidsbeslissingen genomen worden over de organisatie van geautomatiseerde verkiezingen van 2009. Als dat niet gebeurt, kan vanaf 2009 enkel overgegaan worden tot de organisatie van klassieke, manuele verkiezingen (gebruik van potlood en papier).

De federale overheid moet die beslissing nemen, maar logischerwijze wel in overleg met de verschillende regeringen van het land. Eventuele geautomatiseerde stelsystemen moeten gebruikt kunnen worden voor alle verkiezingen die op het grondgebied worden georganiseerd. Dat is alleen al noodzakelijk uit overwegingen van economische efficiëntie, maar ook omwille van de duidelijkheid naar de bevolking en de personen en instellingen die met de praktische organisatie in de verschillende gemeenten en hoofdbureaus belast zijn. De Vlaamse Regering nam reeds de principiële beslissing om verder te gaan met het geautomatiseerd stemmen en schreef hiervoor een provisioneel krediet in van 25 miljoen Euro.

Nieuw verkiezingssysteem noodzakelijk vanaf 2009

Tot en met de federale verkiezingen van 10 juni 2007 werden de verkiezingen georganiseerd met het systeem dat ook voor de verkiezingen van 8 oktober 2006 werd gebruikt, in casu een combinatie tussen manueel en geautomatiseerd stemmen.

Wat de elektronische verkiezingen betreft, is de gebruikte apparatuur voor alle verkiezingen vanaf 1 januari 2009 volledig en onherroepelijk afgeschreven. Verder gebruik is niet meer mogelijk. De leverancier wenst/kan geen verdere operationaliteit van de stelsystemen waarborgen, temeer omdat de vervangstukken niet meer beschikbaar zijn op de markt. Het gaat om een technologie die volledig gedateerd is.

Voor de verkiezingen van 2009 moet bijgevolg een totaal nieuw systeem tot stand komen om elektronische verkiezingen mogelijk te maken. Anders kunnen er in 2009 enkel manuele verkiezingen plaats hebben (potlood en papier).

In uitvoering van een samenwerkingsakkoord van 14 juli 2005 tussen de federale overheid en de gewesten onderzoekt een consortium van Belgische universiteiten uit de 3 gewesten de mogelijkheden voor de verwezenlijking van een nieuw elektronisch stelsysteem dat aangepast is aan het Belgische kiessysteem en dat ook rekening houdt met de bevoegdheden van de gewesten inzake de lokale verkiezingen. Die studie werd eind september 2007 afgerond.

De Vlaamse Regering overlegt met haar federale collega's over een te nemen beslissing. De verantwoordelijkheid voor de verkiezingen van 2009 is evenwel een federaal gegeven, zodat in eerste instantie de federale overheid aan zet is. Rekening houdend met die beleidsbeslissing zal de Vlaamse

Regering beoordelen welke houding het best wordt aangenomen in verband met de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2012.

Vanzelfsprekend zal de Vlaamse overheid geen louter afwachtende houding aannemen. Zij blijft doorlopend in contact met de federale collega's om mee te kunnen beoordelen op welke wijze de toekomstige verkiezingen het best georganiseerd worden.

Het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst tussen de federale overheid en de gewesten die dit wensen, is aangewezen. In afwachting daarvan heeft de Vlaamse overheid in ieder geval reeds middelen gereserveerd op de Vlaamse begroting om de aankoop van nieuwe stelsystemen mogelijk te maken. Maar, gelet op de bevoegdheidsverdeling, moet een beslissing over de wijze waarop de verkiezingen voor 2009 zullen verlopen, getroffen worden op het federale beleidsniveau.

4.2. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen

4.2.1. Voorbereiding van een OCMW-decreet, aanpassen van Gemeentedecreet en Provinciedecreet

De jongste jaren werd zowat de gehele regelgeving over de organisatie en het bestuur van de lokale en de provinciale overheid vernieuwd. Het gemeentedecreet, het provinciedecreet, maar ook de decreten op de intergemeentelijke samenwerking, de erkende erediensten, de begraafplaatsen en de lijkbezorging, de organisatie van de fondsen inzake de algemene financiering van de gemeenten en de provincies, dateren allemaal van na 2000.

Dat is een nooit geziene hervorming. De Vlaamse Regering heeft daarbij tot doel gehad deze regelgeving aan te passen aan de hedendaagse visie op het lokale bestuur. Zij heeft ook de organisatie van de verschillende lokale besturen op mekaar afgestemd. Via het gemeentedecreet en het provinciedecreet beschikken de lokale overheden nu over goede instrumenten om een goed beleid te voeren op maat van de lokale gemeenschap. De decreten bevatten de hoofdlijnen van de bestuursorganisatie en elke gemeente heeft de ruimte om de principes op eigen maat te concretiseren. Er zijn ruime mogelijkheden tot delegatie, van de gemeenteraad naar het college, van het college naar de secretaris en van de secretaris naar de leidinggevende ambtenaren. De verdiensten van de vernieuwingen worden algemeen erkend.

Natuurlijk loopt de uitvoering nog niet perfect. De implementatie van een dergelijke vernieuwing is een werk van jaren en moet ook van jaar tot jaar meer diepgang krijgen in elk lokaal bestuur afzonderlijk. Dat gebeurt vanzelfsprekend in een wat verschillend tempo, aangepast aan de eigen bestuurscultuur.

Een grondig vernieuwde regelgeving die betrekking heeft op nagenoeg alle onderdelen van het bestuurlijk beleid kan zelf ook niet onmiddellijk helemaal op punt staan. Er zijn bijgevolg nog aanpassingen nodig. Maar ook de vroegere regelgeving, in casu de oude "Nieuwe Gemeentewet" kende zeer regelmatige aanpassingen. De Vlaamse Regering is op de hoogte van de vragen van de lokale besturen om nog een aantal verbeteringen aan te brengen aan de decreten. Ik heb steeds aangegeven dat ik die voorstellen in alle openheid zou onderzoeken. Ik zal ze na de bespreking van het decreet op de bestuurlijke organisatie van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, aan de Vlaamse Regering en vervolgens aan het Vlaams Parlement ter beslissing voorleggen met het oog op een gelijktijdige stemming van de decreten in de plenaire vergadering van het Vlaamse Parlement.

Het juridische werk voor de modernisering en de onderlinge afstemming van de basisdecreten met betrekking tot het lokale bestuur is immers nog niet ten einde. In overeenstemming met het de principes van het regeerakkoord en mijn beleidsnota bereid ik een decreet voor op de bestuurlijke

organisatie van de OCMW's. Dat decreet zal dezelfde beginselen en uitgangspunten van toepassing maken op de OCMW's die ook ten grondslag liggen aan het gemeentedecreet. Zo wordt de werking van de beide lokale besturen maximaal op mekaar afgestemd.

De voorbereiding van het OCMW-decreet is ver gevorderd. De voorbije maanden hebben mijn administratie en kabinet in overleg een ontwerptekst voorbereid. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft mij voordien tekstvoorstellen bezorgd, zodat die in overweging konden genomen worden. Gelet op het belang van de materie heb ik bovendien een extern juridisch advies gevraagd om de tekstvoorstellen op zijn beurt te onderzoeken en te toetsen aan andere met het decreet samenhangende regelgevingen. Ik betrek ook de VVSG bij het geheel van de voorbereidingen in de schoot van de werkgroep. Het is mijn betrachting om het ontwerpdecreet voor het einde van het jaar ter bespreking aan het Vlaamse Parlement over te maken.

Zoals ik reeds meermaals heb aangekondigd is het basisuitgangspunt van het te ontwerpen OCMW-decreet de maximale afstemming van de bestuurlijke organisatie van de OCMW's op het gemeentedecreet. Deze beleids optie betekent dat de Vlaamse Regering zoveel als mogelijk dezelfde principes en uitgangspunten wil hanteren voor de werking van de beide lokale besturen. Voor de burger vormen de gemeentelijke en OCMW-diensten één geheel. De onderlinge afstemming van de werkingsregels maakt het lokaal bestuur doorzichtiger, zowel voor de burger als voor de mandatarissen en het personeel. Dat is des te meer van belang, nu de regelgeving ook het inzetten van gemeenschappelijke ondersteunende diensten mogelijk maakt, zoals bijvoorbeeld op het vlak van de logistiek of het personeel. De onderlinge afstemming tussen het OCMW-decreet en het gemeentedecreet is dan ook de belangrijkste krachtlijn van de ontwerp tekst.

Natuurlijk moet voor de verschillende deelaspecten wel onderzocht worden of de specifieke positionering van de OCMW's verenigbaar is met een identieke regeling als voor de gemeenten. Voor een aantal elementen is in ieder geval een aangepaste regeling nodig, gelet op de bestuurlijke verhouding tussen de gemeente en het OCMW. Het gemeentedecreet kan niet zomaar mutatis mutandis worden gekopieerd. Zo zijn bijvoorbeeld de bestuursorganen van het OCMW niet zonder meer een spiegelbeeld van de organen van de gemeente.

Maar meer in het algemeen gelden de prioritaire uitgangspunten die ook bij het gemeentedecreet naar voor werden geschoven.

4.2.2. Decreet inzake de materiële organisatie en de werking van de erediensten

Uitvoering van de financiële hervorming

In uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 treden dit werkjaar de nieuwe financiële regels voor de eredienstbesturen in werking, ook voor de niet-proefbesturen. Dat was vanaf 2007 al het geval voor het meerjarenplan en het budget, terwijl de boekhouding vanaf financieel boekjaar 2008 van toepassing wordt. Dit betekent een grondige wijziging in de vormgeving van de documenten voor de rapportering. Mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur ondersteunt dit veranderingstraject via het behandelen van de vragen van de besturen en de publicatie van de relevante informatie. De vragen en antwoorden op de webstek van het agentschap zullen tijdens de implementatie permanent worden aangevuld.

Zoals reeds aangegeven heeft het agentschap enkele maanden geleden ook een vormingsronde in elke Vlaamse provincie georganiseerd. Ik nam ook initiatieven naar de provinciale bestuursscholen om de gewijzigde regelgeving in te passen in de lesprogramma's, om de vorming een meer regulier en permanent karakter te geven, ook na de startperiode. Deze inspanningen zullen worden verder gezet.

Eerste erkenningen van de plaatselijke islamitische geloofsgemeenschappen

Bij besluit van 30 september 2005 heeft de Vlaamse Regering de criteria vastgesteld voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten. In uitvoering daarvan zal ik op korte termijn de eerste islamitische gemeenschappen kunnen erkennen. Dat is een belangrijk gegeven. Zoals ruim werd toegelicht in de omzendbrief van 10 maart 2006 is het mijn overtuiging dat de erkenning van deze gemeenschappen bijdraagt tot een verbeterde integratie in het leven van de lokale gemeenschap. De zogenaamde “maatschappelijke relevantie” van een lokale geloofsgemeenschap is een van de belangrijkste criteria van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005. De geloofsgemeenschappen die een erkenningaanvraag ingediend hebben aan de hand van de toelichtende nota bij de aanvraag toegelicht op welke wijze zij zich inschakelen in de lokale gemeenschap van de gemeente waartoe zij behoren.

Door de erkenningen wordt ook de basis gelegd voor een goede organisatie van contacten tussen de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap met de bestuurlijke overheid van de gemeente. Ook dat is een belangrijk maatschappelijk gegeven. Vooraleer tot een eventuele erkenning over te gaan wint de Vlaamse Regering, ook het advies in van de gemeentelijke en/of provinciale overheid, die bij uitstek geschikt is om advies te geven over de verschillende elementen van de erkenningaanvraag. Tot slot zijn ook de schriftelijke verbintenissen die gevraagd worden van de lokale gemeenschappen en van de bedienaars van de erediensten van belang. Het gaat hier concreet om de verbintenis tot een correcte toepassing van de taalwetgeving, de verbintenis te voldoen aan de inburgeringsplicht. De erkende geloofsgemeenschappen moeten vanzelfsprekend ook de grondrechten respecteren. Ook daartoe bevat het besluit van de Vlaamse Regering de nodige waarborgen.

Ik heb steeds duidelijk gesteld welk traject ik zou volgen in verband met de erkenningen. Ik ben voorstander van de weg van de geleidelijkheid, ook om budgettaire redenen. In een eerste fase heb ik de Moslimexecutieve verzocht om intern overeenstemming te zoeken over een achttal vragen tot erkenning van lokale islamitische geloofsgemeenschappen. De aanvraagprocedure wordt momenteel afgerond. Op de lijst van de aanvragen is elke provincie vertegenwoordigd, alsook de verschillende gemeenschappen binnen de islamitische godsdienst.

4.3. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur

4.3.1. Gemeentefonds en het Provinciefonds met jaarlijks vast groeipercentage

Het Gemeentefonds en het Provinciefonds zijn de basispijlers van de algemene financiering van de lokale en provinciale besturen in Vlaanderen. De dotaties van beide fondsen groeien elk jaar met 3,5%. Dat is sinds 2007 ook het geval voor het provinciefonds. Deze maatregel is de uitvoering van een afspraak gemaakt in het Vlaamse regeerakkoord. De bij decreet vastgestelde jaarlijkse groeivoet van 3,5% blijft gehandhaafd voor de volledige legislatuur. Dat is een belangrijke zekerheid voor het beleid, zowel voor dat van de Vlaamse overheid als dat van de lokale besturen. De meerjarige planning en het thesauriebeleid kunnen hier alleen maar wel bij varen. De aandelen worden bovendien stipt op vooraf vastgestelde data aan de besturen worden doorgestort. Zo ontstaat ook een maximale zekerheid inzake het thesauriebeheer.

Het Gemeentefonds bedraagt thans 1.828.328.000 euro. Dat is 61.828.000 euro meer dan in 2007. Voor het Stedenfonds is daarnaast nog 119.226.000 euro. De dotatie van het Provinciefonds is 83.354.000 euro, een stijging met 2.819.000 euro.

In 2008 zal ook worden gestart met een evaluatie van de verdelingscriteria van het Gemeentefonds.

4.3.2. Afschaffing van de Elia-taks en compensatie vanuit de Vlaamse begroting van de inkomstenderving voor de Vlaamse gemeenten

Op 14 september 2007 besliste de Vlaamse Regering om de federale Eliaheffing ten laste van gezinnen en bedrijven vanaf 2008 af te schaffen. Dat betekent een lastenverlaging van 83 miljoen euro.

De Elia-heffing is een heffing op de elektriciteitsdistributie via Elia, de beheerder van het hoogspanningsnetwerk. Die federale heffing werd ingevoerd op 1 juli 2005 als een compensatie voor het inkomensverlies dat de gemeenten leden door de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. De gemeenten haalden namelijk voordien heel wat dividenden uit de intercommunales voor elektriciteit.

De heffing belast het elektriciteitsverbruik van bedrijven en gezinnen. Ze bedroeg tot 1 juli 2007 4,91 euro/MWh en bedraagt vanaf 1 juli 2007 tot 1 juli 2010 2,50 euro/MWh. De federale regering besliste de Elia-heffing af te schaffen op 1 juli 2010.

Het stopzetten van de Elia-heffing in 2010 hield echter ook in dat de gemeenten vanaf dan niet meer van die federale compensatie zouden kunnen genieten.

Hoewel de Vlaamse Regering besliste tot de vervroegde afschaffing van de Eliaheffing, wenst zij de gemeenten te vergoeden voor de daaruit voortvloeiende inkomstenderving. Op de Vlaamse begroting voor 2008 wordt daarom een krediet van 83 miljoen euro ingeschreven, het bedrag aan verloren inkomsten voor de gemeenten ten gevolge van de vervroegde afschaffing van de Eliaheffing voor dat boekjaar. Dat bedrag zal onder de gemeenten worden verdeeld volgens het huidige verdelingsmechanisme. Dit bedrag blijft, in tegenstelling tot de federale compensatie, ook na 2010 behouden, wat neerkomt op een structurele verhoging van de middelen van het gemeentefonds.

4.3.3. De invoering van eigentijdse en uniforme financiële beleidsinstrumenten in gemeenten, OCMW's en provincies

Sinds 1 januari 2007 zijn de meeste artikels van het gemeentedecreet en het provinciedecreet in uitvoering getreden, met uitzondering van een aantal bepalingen betreffende de planning en het financieel beheer (strategische meerjarenplanning, het budget) en de externe auditcommissie.

Die hervormingen zijn complex en vragen een ruime voorbereidingstijd, doorgedreven overleg en vorming van de lokale bestuurders. In de omzendbrief van 19 juli 2007 over de opmaak van de budgetten en meerjarenplannen voor 2008 heb ik aangekondigd dat de bepalingen over de boekhouding en de meeste financiële rapporten algemeen van toepassing moeten zijn vanaf het boekjaar 2013. Uiterlijk vanaf 2010 kunnen jaarlijks een aantal besturen op vrijwillige basis starten met de implementatie van het nieuw financieel instrumentarium.

Ik verwacht dat de eerste ontwerp teksten van de uitvoeringsbesluiten over het financieel stelsel nog dit jaar ter bespreking voorgelegd zullen kunnen worden aan de werkgroep met vertegenwoordigers van de lokale besturen voorgelegd. Ik wens die voorbereidingsfase af te ronden tegen het einde van 2008. In de loop van 2008 kan dan ook gestart worden met een ruim traject voor vorming en ondersteuning. Dit traject wens ik mee te overleggen met de vertegenwoordigers van gemeenten, OCMW's en provincies. Tegelijkertijd moeten de informaticaleveranciers de mogelijkheid krijgen om de nodige programmatorische aanpassingen voor te bereiden.

Mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal de omschakeling voor de besturen begeleiden met modellen, voorbeelden, technische documentatie (boekhoudfiches) en vorming. Voor deze aspecten zal eveneens samengewerkt worden met alle betrokkenen.

Voor de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de boekhouding wordt eveneens geopteerd voor een gefaseerd implementatietraject.

Het voordeel van deze methode is dat kan bepaald worden welke de meest aangewezen volgorde is waarop de elementen van het nieuw financieel instrumentarium worden ingevoerd. De kans dat de besturen op het einde van het implementatietraject alles op een degelijke manier hebben geïmplementeerd wordt hierdoor vergroot. Op deze wijze worden de gemeenten in staat gesteld zich geleidelijk aan in te schakelen in de vernieuwingen. Hiermee is gestart op 1 januari 2007, door een groot aantal bepalingen van het gemeentedecreet in werking te laten treden. De bepalingen inzake de boekhouding en de financiële rapporten zullen algemeen van toepassing zijn voor alle gemeentebesturen en OCMW's vanaf het boekjaar 2013. Dat is het startjaar van de nieuwe gemeentelijke legislatuur. Uiterlijk vanaf 2010 zal jaarlijks een aantal besturen, op vrijwillige basis, kunnen beslissen om over te gaan tot de implementatie van het nieuwe financiële instrumentarium. Uiteraard zullen deze besturen de nodige voorbereidingen moeten treffen om klaar te zijn voor deze omschakeling.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal de besturen heel gericht begeleiden bij deze omschakeling.

Over de hoofdlijnen van het financieel registratie- en rapporteringsstelsel is in 2007 intensief overlegd tussen mijn kabinet en administratie en vertegenwoordigers van de gemeenten, de OCMW's en de provincies. Aan de hand van deze krachtlijnen en verder overleg worden de uitvoeringsbesluiten geconcretiseerd. Uitgebreide communicatie daarover en de start van theoretische vorming is voorzien in 2008.

4.3.4. Start van de organisatie van de externe audit

Zoals al gesteld is de externe audit het sluitstuk voor een moderne beleidsvoering. Daarom heb ik voor het uitschrijven van de uitvoeringsbesluiten betreffende de audit en voor het opstellen van een audithandleiding beslist een beroep te doen op externe expertise. Het is de bedoeling dat deze documenten in 2008 afgerond worden.

De externe audit zal met een gefaseerd traject worden ingevoerd. De begroting 2008 bevat de eerste kredieten voor de start van de organisatie van een externe audit, zoals bepaald in het gemeentedecreet en het provinciedecreet. De externe audit is het sluitstuk van de hele hervorming en moet bijgevolg operationeel zijn bij de start van het nieuw financieel stelsel. Krachtens de decreten zal de externe audit elk jaar een geconsolideerd rapport opmaken van haar onderzoek van de gemeente, de provincie, van intern verzelfstandigde agentschappen en van de autonome bedrijven. Dat rapport zal ook aanbevelingen bevatten op basis van de bevindingen van de commissie.

Het is duidelijk dat de invoering van de audit een belangrijke meerwaarde zal betekenen voor het bestuur van de gemeente en in dat kader ook de positie van de gemeenteraad zal versterken. De audit rapporteert immers aan de gemeenteraad zodat die een rapport van onafhankelijke deskundigen zal ontvangen over de aangelegenheden die de kern van de opdrachten van het bestuur raken. Dat moet de besluitvorming in de raad ten goede komen.

Zoals ook werd aangegeven in de memorie van toelichting bij het decreet, heeft de audit een andere finaliteit dan het toezicht. De externe audit rapporteert over zijn bevindingen en geeft aanbevelingen. Het toezicht kan rechtstreeks ingrijpen op de beslissingen van het lokale bestuur. Een goed uitgebouwde audit past in een streven naar een permanente verbetering van het overheidsbestuur en zal daardoor leiden tot een beperking van de noodzaak om via het toezicht corrigerend te moeten optreden ten aanzien van beslissingen van het lokale bestuur.

Gelet op deze verschillende finaliteit en aanpak zal de externe audit worden uitgebouwd buiten het organisatieconcept van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In 2008 zullen de nodige voorbereidingen worden genomen, zodat de audit operationeel kan worden in 2009. In die optiek kunnen de audits opgestart worden vanaf de instap van de eerste besturen in het nieuwe stelsel. Ik

onderzoek momenteel op welke wijze de externe audit het best georganiseerd kan worden, rekening houdend met de bepalingen van het gemeentedecreet.

4.4. De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing

4.4.1. Het belang van de fiscale autonomie van gemeenten en provincies

De ruime fiscale autonomie, waarover de gemeenten en provincies beschikken, laat hen toe adequaat en snel in te spelen op specifieke, plaatselijke noden. Zij stelt hen in staat om op korte termijn de noodzakelijke fiscale inkomsten af te stemmen op het niveau van de uitgaven. De autonomie laat hen ook toe om hun inhoudelijk beleid te versterken met fiscale stimuli of te ondersteunen via ontradende fiscale maatregelen. Ik blijf ervan overtuigd dat de fiscale autonomie en de financiële verantwoordelijkheid die ermee gepaard gaat, één van de belangrijkste pijlers is waarop het goed bestuur van onze lokale overheden is gestoeld.

4.4.2. Ondersteuning door het agentschap bij lokale beslissingen over de fiscaliteit

Het spreekt natuurlijk voor zich dat de fiscaliteit steeds moet passen binnen het kader van de wettigheid en de redelijkheid en dat het binnen de fiscaliteit zo belangrijke gelijkheidsbeginsel wordt gerespecteerd. De besturen kunnen daarbij rekenen op ondersteuning en advies van het agentschap: ontwerp teksten kunnen desgewenst voorafgaandelijk gescreend worden op duidelijkheid en begrijpelijkheid en op mogelijke onverenigbaarheid met de wet of met andere reglementaire bepalingen, of met de beginselen van behoorlijk bestuur. Op die manier kunnen dure en tijdrovende gerechtelijke betwistingen zoveel mogelijk vermeden worden.

Meer in het algemeen zal het agentschap, zoals in het verleden, de rechtspraak opvolgen zodat adequaat op de ontwikkelingen kan worden ingespeeld. Dat laat mij toe om zo nodig richtlijnen te geven aan de besturen, zoals in 2007 bijvoorbeeld nog het geval was met omzendbrieven waarin de heffing van gemeentebelastingen op GSM-masten en op rechtspersonen werd afgeraden.

Interessante ontwikkelingen in de rechtspraak en eventuele nieuwe wetgeving zullen ook via de e-krant van het agentschap Binnenl@nd onder de aandacht gebracht worden.

4.4.3. Verfijning van de fiscale procedure

Sinds de laatste wijziging van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen, door de Lambermontwet van 13 juli 2001, zijn de gewesten onder meer bevoegd voor de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en de gemeentelijke instellingen. De regeling voor de vestiging en invordering van de provincie- en gemeentebelastingen is hiervan een onderdeel. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd in een advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State (naar aanleiding van een niet aangehouden ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 464,1° van het wetboek van de Inkomstenbelastingen).

De vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van gemeente- en provinciebelastingen is nu nog geregeld door de federale wet van 24 december 1996, zoals gewijzigd bij wet van 15 maart 1999. Die wet vertoont nog een aantal onduidelijkheden en toepassingsmoeilijkheden. In samenwerking met de VVSG heb ik een ontwerp van decreet voorbereid om daaraan een oplossing te geven. In de vernieuwde regeling zal gepoogd worden om de administratieve fase van de bezwarenprocedure voor de lokale besturen te verlichten. Ik zal dat ontwerpdecreet op korte termijn bij het Vlaams Parlement indienen. Het voorontwerp werd reeds principieel goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 19 oktober 2007.

4.4.4. Het fiscaal pact: verruimen van het overleg

Zoals reeds aangekondigd, wil de Vlaamse Regering in de loop van dit werkjaar een fiscaal pact sluiten met de vertegenwoordigers van de lokale besturen. In de begroting 2008 zijn daarvoor voor het eerst kredieten opgenomen. Het gaat om een bedrag van 25.000.000 euro.

Tijdens het afgelopen jaar heb ik, naast andere contacten, mij ook bij de VVSG geïnformeerd over de krijtlijnen waarbinnen, volgens de lokale bestuurders, een fiscaal pact mogelijk is. Uit de verschillende elementen die mij werden aangereikt blijkt dat bij de voorbereiding van een fiscaal pact met de provincies en gemeenten ook de bevoegdheid van de federale overheid moet onderzocht worden. De gewesten kunnen immers, overeenkomstig artikel 170 van de grondwet, in beginsel niet beperkend optreden in de fiscale bevoegdheden van de lokale besturen.

Mijn inziens moet een betrokkenheid van de federale overheid vooral betrekking hebben op het versterken van de mogelijkheden van de gemeenten inzake hun fiscaal instrumentarium. Ik denk hierbij concreet aan een aanpassing van artikel 464,1° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen, een artikel dat de gemeenten momenteel verhindert om resultaatgebonden belastingen te heffen op ondernemingen. Een aanpassing van de mogelijkheden op dat vlak kan ertoe leiden dat de gemeenten niet langer een toevlucht zoeken in andere grondslagen waarvan de relevantie voor de bedrijfswereld niet altijd evident is. Een logische belastinggrondslag houdt naar mijn overtuiging verband met hetzij de draagkracht van de belastingplichtige, hetzij de mate waarin hij gebruik maakt van de dienstverlening, of een combinatie van beide.

Het is ook dit artikel 464 dat de gemeenten verhindert om het kadastraal inkomen te gebruiken als berekeningsgrondslag.

In haar discussienota die de VVSG mij in april van dit jaar heeft voorgelegd als insteek voor het voorbereiden van een fiscaal pact, onderstreept zij het belang van de fiscaliteit in het totaal van de gemeentelijke ontvangsten. Dat aandeel bedraagt nagenoeg de helft van de totale gemeentelijke ontvangsten. De VVSG acht het behoud van een zo ruim mogelijk fiscaal instrumentarium dan ook noodzakelijk. Eerder dan voor afschaffing, pleit de VVSG voor verbetering van de fiscaliteit.

Ik wens, samen met de andere leden van de Vlaamse Regering, te onderzoeken in hoeverre de terechte bezorgdheid van de gemeenten over de vrijwaring van hun fiscale middelen, verenigd kan worden met de even terechte bekommernis naar een grotere onderlinge afstemming van gelijksoortige reglementen in de verschillende gemeenten, een gemakkelijke toegang tot die reglementen en het verminderen van het aantal belastingen die als hinderend worden ervaren.

4.4.5. Onderzoek naar de invoering van een selectieve onroerende voorheffing

De problematiek van de invoering van de mogelijkheid voor de gemeenten om binnen het grondgebied een gedifferentieerd aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing te heffen, is tijdens het afgelopen werkjaar reeds aan de orde geweest. Dit zou de besturen toelaten om dit fiscaal instrument beleidsmatig in te zetten ter versterking van stads- en dorpskernen of in het kader van een selectieve wijkontwikkeling.

Uit het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het voorstel van decreet houdende de mogelijkheid tot de invoering van een binnengemeentelijke differentiatie van de onroerende voorheffing blijkt dat ook op dit punt wellicht een ingreep van de federale wetgever nodig zal zijn. Dit voorstel van decreet strekte ertoe een artikel 464bis in te voegen in het wetboek van inkomstenbelastingen waarin zou gesteld worden dat de gemeenten de opcentiemen op de onroerende voorheffing kunnen variëren per afgebakende buurt. “Ongeacht of de gemeenten thans niet reeds

bevoegd zijn om de opcentiemen op de onroerende voorheffing te differentiëren, besluit de raad dat het gewest in beginsel niet bevoegd is om een regeling dienaangaande uit te vaardigen”.

In verband met de eigen bevoegdheid van de gemeenten voor de vaststelling van het aantal opcentiemen, mag niet uit het oog verloren worden dat een beslissing over de heffing van een selectieve onroerende voorheffing grote organisatorische en financiële implicaties voor de Vlaamse overheid zou hebben, vermits zij instaat voor de inning ervan en voor de behandeling van de bezwaarprocedures. Bovendien zijn er een aantal praktisch- technische problemen die voornamelijk volgen uit het feit dat de nodige gegevens voor differentiatie niet digitaal beschikbaar zijn.

Het reeds vermelde advies van de Raad van State geeft geen definitief antwoord op de juridische mogelijkheden van de gemeenten zelf inzake de mogelijke invoering van gedifferentieerde aanslagvoeten binnen de gemeente. In de huidige stand van de juridische en organisatorische mogelijkheden lijkt die invoering mij momenteel in ieder geval niet mogelijk, tenzij de gemeente, die daartoe zou beslissen, ook zelf zou zorgen voor de inning van de opcentiemen op haar grondgebied en voor de behandeling van de eventuele bezwaarprocedures.

4.5. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management

4.5.1. Ruimte voor autonomie en flexibiliteit bij het personeelsmanagement

In uitvoering van het gemeentedecreet en het provinciedecreet heeft de Vlaamse Regering op 14 september 2007 een principiële beslissing genomen over de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel. Dat belangrijk besluit werd voorbereid in overleg tussen de vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers. In aansluiting op de uitgangspunten van de decreten biedt dit besluit de lokale bestuurders veel mogelijkheden om zelf invulling te geven aan het personeelsmanagement.

Ik wens dit besluit in het najaar van 2007 nog effectief te finaliseren. Dit besluit zal in werking treden op 1 januari 2008. Het besluit zelf voorziet voor de gemeenten en provincies in een implementatietermijn tussen 1 januari 2008 en 1 januari 2009, zodat de besturen de nodige tijd hebben om de uitvoering ter plaatse te organiseren.

Parallel met de afwerking van het besluit werkt mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur aan een voorbeeldtekst van rechtspositieregeling. Deze voorbeeldtekst kan de plaatselijke uitvoering van het besluit begeleiden. Het ligt in mijn bedoeling dat de voorbeeldtekst van rechtspositieregeling beschikbaar is, samen met het besluit zelf.

Daarnaast zal het Agentschap nog andere ondersteunende initiatieven nemen, zoals:

- de organisatie van infosessies, samen met mijn kabinet;
- de opvolging van vragen en antwoorden onder de vorm van veelgestelde vragen en antwoorden op de webstek;
- informatieverstrekking via Binnenband en e-Binnenl@nd;

Ik ben tot slot nog plan om in het najaar van 2007 met een besluit van de Vlaamse Regering uitvoering te geven aan artikel 80 van het gemeentedecreet in verband met de deeltijdse uitoefening van de ambten van gemeentesecretaris en van financieel beheerder.

4.5.2. Het personeelsmanagement aansturen in overleg met werkgevers en werknemers

Na de activiteiten in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering over de rechtspositie van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en de andere uitvoeringsmaatregelen, zal de aandacht

van de sociale partners binnen het comité C1 vanaf het najaar 2007 ook gaan naar de sectorale onderhandelingen voor een volgend sectoraal akkoord. Op de inhoud daarvan kan ik uiteraard niet vooruit lopen.

4.6. Een consequent en correct beleid inzake de taalproblematiek in de Vlaamse randgemeenten

Samen met de hele Vlaamse Regering zal ik in 2008 verder werken aan de ondersteuning van het Vlaamse karakter van de Vlaamse randgemeenten. Mijn agentschap is lid van de Task Force voor de Vlaamse rand die vergadert onder leiding van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Deze werkgroep volgt de acties op die ten bate van de brede rand rond de hoofdstad in de verschillende beleidssectoren worden opgezet. De bevoegde minister, Frank Vandenbroucke, rapporteert daarover aan de Vlaamse Regering.

Ik blijf, eveneens in samenspraak met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, nauwgezet de correcte toepassing van de taalwetgeving in de Vlaamse randgemeenten opvolgen. Medewerkers van mijn Agentschap wonen de vergaderingen van de gemeenteraden in de Vlaamse rand bij, zodat ikzelf en de gouverneur goed op de hoogte blijven van het verloop van de zittingen. De gouverneur blijft ook nauwgezet de subsidiëringpraktijk ten aanzien van de Nederlandstalige verenigingen in die gemeenten opvolgen. Bij de uitoefening van het bestuurlijk toezicht treed ik telkens op wanneer de gemeenten de taalwetgeving niet respecteren.

Wat meer bepaald de verkiezingen van 8 oktober 2006 betreft, heb ik in de onderrichtingen de nadruk gelegd op de correcte toepassing van de taalwetgeving bij het versturen van de oproepingsbrieven. In een individueel schrijven aan de colleges van burgemeesters en schepenen van de randgemeenten heb ik nog eens extra verduidelijkt dat oproepingsbrieven initieel in het Nederlands moeten verstuurd worden en dat de kiezers die zich op de faciliteiten wensen te beroepen slechts na een uitdrukkelijk verzoek een Franstalig exemplaar mochten afhalen. Zij konden dat doen tegen inlevering van hun Nederlandstalige oproepingsbrief.

Nadat bleek dat in een aantal van de faciliteitengemeenten de burgemeesters of de colleges van burgemeester en schepenen de oproepingsbrieven toch in het Frans verstuurd, zonder eerst een Nederlandstalig exemplaar te bezorgen, verzond de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant voor drie gemeenten zelf de oproepingsbrieven in het Nederlands.

Het is voor mijzelf, maar ook voor de hele Vlaamse Regering evident dat het naleven van de wet een basisvoorwaarde is voor een benoeming tot het ambt van burgemeester. Ik heb daarom aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant een bijkomend advies gevraagd over de rol die de voorgedragen kandidaat-burgemeesters van de gemeenten Sint-Genesius-Rode, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Linkebeek gespeeld hebben bij het verzenden van de oproepingsbrieven, in strijd met de wet. In de gevallen waarin zou blijken dat de voorgedragen kandidaten betrokken zijn geweest bij het doelbewust overtreden van de wet, zal ik aan de gemeenteraden van de desbetreffende gemeenten vragen een nieuwe kandidaat-burgemeester voor te dragen.

De kandidaat-burgemeesters van de gemeenten waar de verzending van de oproepingsbrieven correct gebeurde, heb ik onmiddellijk benoemd. Ik ben ervan overtuigd dat deze consequente houding, gebaseerd op het respect voor de wetgeving, ook vruchten afwerpt. Bij de recente federale verkiezingen heeft ook de waarnemend burgemeester van Sint-Genesius-Rode de oproepingsbrieven correct verstuurd. In die gemeente heb ik wel een tuchtonderzoek geopend naar een schepen die ten persoonlijke titel Franstalige oproepingsbrieven verstuurde.

4.7. Stroomlijning van regelgeving en procedures – planlastreductie

De aandacht mag niet enkel uitgaan naar het ontwerpen van nieuwe kwaliteitsvolle regelgeving. Lokale besturen signaleren dat zij veel tijd en middelen besteden aan het voldoen aan alle planningsverplichtingen die hen door de Vlaamse Overheid opgelegd worden. Het is in een eerste fase essentieel in kaart te brengen over welke plannen het gaat.

De kenniscel Wetsmatiging van het departement Bestuurszaken heeft een impactmeting gedaan van de verschillende plannenverplichtingen die momenteel van toepassing zijn. Zij heeft in kaart gebracht welke administratieve lasten de verschillende plannen genereren. Het Instituut voor de Overheid (KULeuven) ontwikkelde een instrument om de doelmatigheid van de verschillende planverplichtingen te onderzoeken.

Nu zowel de aantallen plannen als hun doelmatigheid in kaart gebracht zijn, kan een tweede fase aangevat worden waarin ook daadwerkelijk werk gemaakt wordt van de reductie van de planlasten. Ik zal op korte termijn overleg organiseren met leden van de fracties van de meerderheidspartijen in het Vlaams Parlement om te bekijken welke parlementaire initiatieven kunnen genomen worden. Daarbij kan gedacht worden aan het vastleggen van eenvormige regels die alle Vlaamse beleidsdomeinen zouden moeten hanteren wanneer zij planverplichtingen opleggen aan lokale of provinciale besturen.

Het blijft mijn overtuiging dat in de daaropvolgende fase ook werk gemaakt moet worden van één of meerdere decreten, waarbij een aantal planningsverplichtingen die de doelmatigheids- en opportunitetsanalyse niet doorstaan, ook effectief opgeheven wordt. Uiteindelijk moet dat, in overleg met de vertegenwoordigers van gemeenten en provincies, leiden tot een daadwerkelijke administratieve vereenvoudiging en het reduceren van de regelgeving, zowel in aantal als in complexiteit.

4.8. Het agentschap heroriënteren naar meer coaching en ondersteuning

Zoals reeds aangegeven heeft mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur de jongste jaren zeer veel initiatieven genomen om zijn ondersteunende functie verder uit te bouwen in de vorm van:

- beschikbaarheid als aanspreekpunt voor vragen van lokale besturen
- het versterken van het agentschap als kenniscentrum voor de lokale besturen
- het organiseren van bijzonder sterke communicatiekanalen, zoals de webstek, een e-krant en het tijdschrift BinnenBand
- het ondersteunen, via het Vormingscentrum, van gerichte vorming
- andere vormen van ondersteuning

Dat beleid wordt ook in het volgende jaar verder gezet.

4.8.1. Versterken van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur als een kenniscentrum voor de lokale besturen

Het kenniscentrum binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur dat allerhande statistische informatie over de lokale en provinciale besturen verzamelt, verwerkt en becommentarieert, zal op de ingeslagen weg verder gaan.

Het agentschap zal de beschikbaarheid van het statistische materiaal nog vergroten via het aanbod op de webstek, ook door het jaar heen. Het jaarbeeld van het agentschap, dat een resultaat is van de uitbouw van het agentschap is een vaste waarde geworden. Gelet op de omvang van de informatie

waarover het Agentschap meer en meer beschikt, zal elk jaar een bepaald thema uitgediept worden in het Jaarbeeld en wordt meer gedetailleerde informatie op de webstek geplaatst.

Het beschikbaar komen van de databank van de lokale en de provinciale mandatarissen past eveneens in de werkzaamheden van het kenniscentrum. Dank zij deze inspanningen beschikt de overheid voor het eerst over actuele informatie inzake de mandaten die lokaal en provinciaal uitgeoefend worden vanaf 1 januari 2007.

4.8.2. Communicatiekanalen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

De webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (www.vlaanderen.be/binnenland) bevat bijzonder uitgebreide informatie over het lokale bestuur, die op een makkelijke wijze ter beschikking gesteld wordt van de lokale besturen.

De structuur van deze webstek bestaat al sinds enkele jaren. Intussen is het takenpakket van het agentschap systematisch uitgebreid en nam het aanbod op de webstek exponentieel toe. Zij is daardoor niet altijd meer even logisch geordend, wat het opzoeken bemoeilijkt.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal daarom in het jaar 2008 de inhoudelijke structuur van de webstek aanpassen. De nadruk zal daarbij liggen op het gebruiksgemak.

Naast de webstek is de elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd een vaste waarde geworden om snel berichten te verspreiden in verband met het lokale bestuur. Vanzelfsprekend zal de e-krant ook in het volgende werkjaar onmiddellijk informatie verstrekken over beleidsbeslissingen of praktische informatie. De e-krant ondersteunt zo het aanbod op de webstek. Het tijdschrift “BinnenBand” focust op meer diepgaande informatie, aangepast aan de beleidsontwikkelingen inzake het lokale bestuur.

4.8.3. Gericht vormingsaanbod

Vormingscentrum voor lokale besturen

Ook in 2007-2008 zal er opnieuw gerichte vorming voor zowel mandatarissen, topambtenaren als ambtenaren gestimuleerd worden via de toekenning van subsidies. Er werden dit jaar 54 aanvragen voor basisvorming en 17 aanvragen voor actualiteitsvorming voor lokale topambtenaren en mandatarissen gesubsidieerd, na een positieve beoordeling van het adviescollege waaraan vertegenwoordigers van de lokale besturen participeren. (tot de maand augustus).

Deze vormingsinitiatieven gaan van start in 2007 of 2008. Een overzicht (gegevens tot augustus 2007):

Basisvorming

Vormingsinstelling	Vormingsinitiatief
EASY-SERVICES	Sociaal recht voor lokale besturen
EASY-SERVICES	Sociaal recht voor lokale besturen - updates
Instituut voor de Overheid	Het schrijven van beleidsnota's
Instituut voor de Overheid	Actieve openbaarheid van bestuur
Instituut voor de Overheid	Passieve openbaarheid van bestuur
Instituut voor de Overheid	Financieel management voor lokale managementverantwoordelijken
Instituut voor de Overheid	Verzelfstandiging en PPS op het niveau van de lokale besturen
Instituut voor de overheid	Een deontologische code voor uw lokaal bestuur
Nexus Integrity Consulting	Integriteitsmanagement voor topambtenaren
Postuniversitair Centrum	Werkgroep Personeelsmanagement in OCMW's - editie 2007-

K.U.Leuven Campus Kortrijk	2008
Postuniversitair Centrum	Werkgroep Personeelsmanagement in Steden en Gemeenten -
K.U.Leuven Campus Kortrijk	editie 2007-2008
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen – Oost-Vlaamse Bestuursacademie	Opleiding voor communicatieambtenaren
SD WORX	Workshops sociaal-juridische actualiteit voor de overheid
Stadsbestuur KORTRIJK	3de Vlaams Kwaliteitscongres voor Lokale Besturen
UAMS	Interne audit bij lokale besturen
Univerwebstekit Antwerpen Management School	Strategie en middelen voor interne communicatie
Univerwebstekit Antwerpen Management School	De financiering van de lokale besturen
Univerwebstekit Antwerpen Management School	Financieel management voor lokale besturen: specialistenopleiding
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	Communicatiemanagement voor openbare besturen
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	Integriteitmanagement en deontologische code voor lokale besturen
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	Verandermanagement voor de publieke en social profit sector
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	Projectmanagement in publieke en social profit organisaties
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	CAF: een kwaliteitsmodel voor de overheid
Univerwebstekit Antwerpen Management School (UAMS)	De Balanced Scorecard in de overheid
Univerwebstekit Hasselt/SEIN	Management van de openbare besturen (MOB)
Vereniging van de Vlaamse Provincies	Analyse van het provinciedecreet vanuit de praktijk
Vlaamse Lokale Ontvangers-werkgroep vorming	TURBO - opleiding
Vlaamse Lokale Ontvangers-werkgroep vorming	Actuele financiële vraagstukken - gemeentefinanciën
VLEKHO Business School	Het opstellen van beleidsplannen en koppelen met doelstellingen
VLEKHO Business School	De financiële en operationele aspecten van het gemeentedecreet
VLEKHO Business School	Interne Controle en Risicoanalyse
VLEKHO Business School	Managementteams in openbare besturen
VLEKHO Business School	Managementteams in openbare besturen - Workshop
VLEKHO Business School	Hoe de belangrijkste processen in uw bestuur beheersen? Het administratief handboek ruimer bekeken
VLEKHO Business School	Hoe de belangrijkste processen in uw bestuur beheersen? Het administratief handboek ruimer bekeken - workshop
VLEKHO Business School	Budgethouderschap
VLEKHO Business School	Basisopleiding basis- dubbel of economisch boekhouden
VLEKHO Business School	De nieuwe OCMW-boekhouding
VLEKHO Business School	Financieel Management
VLEKHO Business School	Een stuurkaart op basis van de balanced scorecard - meerwaarde en praktische aanpak
VLEKHO Business School	Een stuurkaart op basis van de balanced scorecard - meerwaarde en praktische aanpak - workshop
VVSG	Helder en overtuigend communiceren - Uitvoerende mandatarissen (tweedaagse)
VVSG	Helder en overtuigend communiceren - Uitvoerende mandatarissen/ MODULE 2/ gevorderden

VVSG	Ontwikkelingsmanagement bij lokale overheid - Training topambtenaren en leidinggevende medewerkers
VVSG	Organisatieontwikkeling Lokale Overheid - Workshops gevorderden topambtenaren
VVSG	Mandatarissen in de milieuboot: seminarie lokaal (water)beleid in de praktijk
VVSG	Kwaliteitsmanagement lokale besturen: Het CAF
VVSG	De actorrol van lokale besturen: inleefreis voor lokale mandatarissen in welzijnsvoorzieningen en -beleid
VVSG	Rol van gemeentelijke bestuurder in Intergemeentelijke raad van bestuur: casus afvalintercommunales
VVSG	Wat als mandataris leren uit OCMW-Jaarrekening?
vzw Vorm	Aandachtspunten bij het bouwen van een zorgvoorziening
vzw Vorm	De centrale plaats van lokale dienstencentra in ouderen- en welzijnsbeleid
vzw Vorm	Publiek-Private Samenwerking in de zorgsector: een stand van zaken
vzw Vorm	Nieuwe tendensen en evoluties in aankoopbeleid voor zorgvoorzieningen

Actualiteitsvorming

Vormingsinstelling die Keure

Kring-vorming vzw
Opleidings- en
Vormingsinstituut voor
Overheidspersoneel vzw
vzw Vorm
vzw Vorm
Dienst Postacademische
Vorming - Postuniversitair
Centrum K.U.Leuven Campus
Kortrijk
Provinciebestuur Oost-
Vlaanderen - Oost-Vlaamse
Bestuursacademie
Opleidings- en
Vormingsinstituut voor
Overheidspersoneel vzw
(OVO)
Opleidings- en
vormingsinstituut voor
Overheidspersoneel vzw
(OVO)
Opleidings- en
Vormingsinstituut voor
Overheidspersoneel vzw
(OVO)
Opleidings- en
vormingsinstituut voor
Overheidspersoneel vzw
(OVO)

Vormingsinitiatief

Lokale en regionale belastingen: actualia en de algemene fiscale rechtsbeginselen van toepassing op de lokale en regionale belastingen

Lokaal Sociaal Beleid

Gemeentedecreet: We beginnen eraan!

De uitbouw van een modern lokaal ouderenzorgbeleid

RIZIV-financiering voor gevorderden

De nieuwe wetten met betrekking tot de overheidsopdrachten

Eerstelijnsklachtenbehandeling

Zelf een sociaal beleidsplan schrijven (een praktische opleiding met steunmomenten)

Gemeentedecreet: Eerstelijnsklachtenbehandeling

Gemeentedecreet: Strategische meerjarenplanning en jaarlijkse budgetten

Gemeentedecreet: Deontologische code en afsprakennota

Opleidings- en Vormingsinstituut voor Overheidspersoneel vzw (OVO)	Financieel beheer van de besturen van de eredienst (nieuwe regelgeving) voor leden van de kerkbesturen
Postuniversitair Centrum K.U.Leuven Campus Kortrijk	HRM-Software voor lokale besturen en hun instellingen
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen - Oost-Vlaamse Bestuursacademie	Technische aspecten van de nieuwe financiële rapportering voor de eredienstbesturen.
Schaubroeck N.V.	Deontologische code en tucht voor personeel in lokale besturen
Schaubroeck N.V.	Het gemeentedecreet en de lokale mandataris. Wat is de weerslag van het gemeentedecreet op het financieel, sociaal en fiscaal statuut van lokale politici?
Schaubroeck N.V.	Moederschap en vaderschap in lokale besturen
Schaubroeck N.V.	Studenten, monitoren en vrijwilligers in 2007
Schaubroeck N.V.	Wijzigingen in de regeling jaarlijkse vakantie
Vlaamse Lokale Ontvangers	Het nieuwe BTW-statuuat voor de overheidsinstellingen: wat verandert er voor de plaatselijke besturen?

4.8.4. Andere ondersteuningsinitiatieven

Proefproject lokale ombud

Het gemeentedecreet bepaalt dat elke gemeente een systeem van klachtenbehandeling moet uitwerken. Het systeem van de klachtenbehandeling moet worden georganiseerd op het ambtelijk niveau van de gemeente en maximaal onafhankelijk zijn van de diensten waarop de klacht betrekking heeft. (artikel 197 en 198, §1).

Naast de klachtenbehandeling bestaat er ook de optie om een lokale ombudsfunctie uit te bouwen (artikel 198, §2). Het gemeentedecreet biedt drie opties aan om die lokale ombudsfunctie vorm te geven:

- een ombudsdienst in beheer van de gemeente
- een ombudswerking in het kader van een interlokale vereniging
- een ombudswerking via een overeenkomst met de Vlaamse ombudsdienst

Het uitbouwen van een ombudswerking is geen verplichting.

Er werd een samenwerkingsplatform opgericht van de Vlaamse ombudsdienst, mijn kabinet en het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies, het Permanent Overleg Lokale Ombudslieden en de Universiteit Antwerpen, onderzoeksgroep Management & Bestuur. Op initiatief van deze platformgroep werd in maart 2006 een pilootproject opgestart om het ontwikkelen van lokale ombudsdiensten te ondersteunen voor de besturen die daartoe wensen over te gaan, nadat zij een degelijke eerstelijnsklachtenbehandeling hebben uitgebouwd.

De ondersteuning gebeurt voor elk van de drie mogelijkheden, opgenomen in het gemeentedecreet. De platformgroep heeft daartoe een oproep naar alle gemeenten gestuurd om zich kandidaat voor het pilootproject.

Vijf projecten zijn geselecteerd:

- Vilvoorde
- Brasschaat
- Rumst/Hove/Mortsel (IGEAN)
- Turnhout/Beerse/Oud-Turnhout/Vosselaar

– Merelbeke

Voor elk van de 5 geselecteerde projecten heeft de platformgroep specifieke begeleiding georganiseerd om het bestuur gedurende een jaar te ondersteunen en te adviseren bij de uitbouw van de lokale ombudswerking.

Bij de start van de platformgroep heb ik aan de Universiteit Antwerpen een studie toegewezen inzake de praktische organisatie van de lokale klachtenbehandeling en de ombudsfunctie in de lokale besturen op basis van het gemeentedecreet. Daardoor zijn vandaag, ter gelegenheid van de begeleiding van de projecten, werkteksten van modellen en draaiboeken klaar voor gebruik. De onderzoekers van de universiteit zullen de projecten mee volgen en de modellen bijsturen op basis van de praktische ervaringen in de vijf projecten. Nadien kunnen de definitieve modelteksten dan via het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ter beschikking gesteld worden van alle gemeenten en provincies.

De proefprojecten lopen tot de zomer van 2008. De platformgroep zal daarna een initiatief nemen om de leerelementen uit de proefprojecten en uit het onderzoekswerk verricht door de universiteit Antwerpen te communiceren naar andere geïnteresseerde besturen. Het project moet leiden tot een degelijke en praktische ondersteuning voor het starten van een lokale ombud voor de drie mogelijkheden waarin het gemeentedecreet voorziet.

Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV)

Op 15 december 2006 keurde de Vlaamse Regering de beheersovereenkomsten met de tweede generatie steunpunten goed, waaronder ook het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen. De erkenningstermijn loopt van 2007 tot eind 2011.

Het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen werd toevertrouwd aan het consortium bestaande uit K.U.Leuven (Instituut voor de Overheid), Universiteit Antwerpen (Onderzoeksgroep management & bestuur), Hogeschool Gent (Departement Handelswetenschappen en bestuurskunde), Universiteit Gent (Centrum voor lokale politiek), Universiteit Hasselt (SEIN).

Binnen SBOV II zijn de diverse langetermijnonderzoeken gegroepeerd in 4 clusters:

- innoverende beleids-, beheers- en financiële cycli
- HRM en veranderingsmanagement
- sturing in netwerken van overheid, non-profit en bedrijf
- vernieuwde relaties burger en bestuur

In elke cluster staan projecten op stapel die rechtstreeks betrekking hebben op de lokale besturen, zoals onder andere:

- Kwaliteit, tevredenheid en vertrouwen in de publieke sector: kwaliteit en innovatie in de Vlaamse lokale besturen
- Effectiviteit van financiële innovaties in Vlaamse gemeenten en OCMW's
- Vergrijzing van het overheidspersoneel: een macro-, meso- en microperspectief
- Centrale aansturing versus decentrale autonomie in personeelsmateries bij de Vlaamse lokale overheden
- Publiek-publieke en publiek-private samenwerkingsvormen: aansturing en evaluatie van specifieke samenwerkingsverbanden door Vlaamse en lokale overheden
- Lokaal beleid in netwerksturing: de invloed van netwerking op lokaal beleid, politiek en management
- Burgerparticipatie in Vlaamse steden: onderzoek naar praktijken van en de opvattingen over de participatieve stedelijke democratie

Ikzelf en het agentschap leveren een bijdrage aan het SBOV en aan de onderzoeken via het voorzitterschap van de algemene stuurgroep van het steunpunt en via deelname aan de klankbordgroepen van elk project afzonderlijk.

De resultaten van deze onderzoeksprojecten zullen een belangrijke bijdrage leveren aan het toekomstige beleid inzake binnenlands bestuur.

Onderzoek man-vrouwverhouding bij verkiezingen van 8 oktober 2006

Bij de verkiezingen van 8 oktober 2006 werden een aantal beleidsmaatregelen genomen om een gelijkwaardige participatie van mannen en vrouwen aan het lokaal en provinciaal bestuur te bevorderen:

- een verplichte pariteit tussen vrouwelijke en mannelijke kandidaten op de kandidatenlijsten. De eerste drie kandidaten van elk van de lijsten mogen bovendien niet allemaal van hetzelfde geslacht zijn.
- het verminderen van het effect van de lijststem: het aantal uitgebrachte lijststemmen telt slechts voor één derde mee voor het aanduiden van de gekozenen.
- de aanwezigheid van beide geslachten in de uitvoerende colleges, op basis van een verplichting, ingeschreven in het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de OCMW-wet.

In mijn opdracht heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een onderzoek uitbesteed om een grondiger inzicht te bekomen in het effect van de genomen beleidsmaatregelen op de samenstelling van de gekozen raden en colleges. Tegelijkertijd wens ik via dit onderzoek meer inzicht te bekomen in de effectieve invloed van vrouwen en mannen in het lokale bestuur. De resultaten van het onderzoek kunnen dienstig zijn voor eventuele beleidsbijstellingen ter gelegenheid van latere verkiezingen.

Ondersteuning Belgische kwaliteitsconferentie voor de overheidsdiensten

Om de twee jaar wordt de Belgische conferentie voor kwaliteit in de overheidsdiensten georganiseerd. De volgende conferentie heeft plaats op 20 november 2007 te Brussel. Mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur maakt deel uit van de stuurgroep die deze conferentie organiseert. Tijdens de conferentie kunnen de verschillende overheden en overheidsdiensten inspiratie opdoen voor het starten of verder uitbouwen van kwaliteitsmanagement binnen hun eigen organisatie. De conferentie richt zich tot alle overheidsdiensten in België: de federale overheid, de gewesten en gemeenschappen, de provincies, de gemeenten en OCMW's.

In februari 2007 heeft het agentschap een oproep gelanceerd voor het indienen van voorbeelden van goede praktijk uit de lokale en provinciale besturen. De geselecteerde projecten worden voorgesteld op de conferentie van 20 november 2007 en vormen de inbreng van de Vlaamse lokale en provinciale besturen aan de Belgische kwaliteitsconferentie.

Alle inzendingen werden beoordeeld door een jury en dit heeft geleid tot volgende selectie:

- Intercommunale Leiedal, ontwikkeling van een productencatalogus
- OCMW Leuven, vertaling van waarden van de organisatie in houding en gedrag van de medewerkers
- Provincie Antwerpen, beleidsrapportering over de begroting

5. MOTIES EN RESOLUTIES VLAAMS PARLEMENT

Hierna volgt een overzicht van de moties en resoluties die het Vlaams Parlement tijdens deze legislatuur (vanaf 27 juli 2004) tot nu toe aangenomen heeft met betrekking tot de materie Binnenlandse Aangelegenheden.

1. Actualiteitsmotie over de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State inzake de rondzendbrieven Peeters en Martens, ook in het licht van de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, aangenomen op 12.1.2005 (deels bevoegdheid minister Frank Vandenbroucke) – Stuk 163 (2004-2005)

Met mijn omzendbrief van 8 juli 2005 gaf ik toelichting over het taalgebruik in de gemeente- en OCMW-besturen, in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de representatieve organen of besturen van de erkende eredielen en over de interpretatie en gevolgen van de arresten van de Raad van State van 23 december 2004 over de omzendbrieven van mijn ambtsvoorgangers L. Peeters en L. Martens van respectievelijk 16 december 1997 en 9 februari 1998. Ik zie er nauwgezet op toe dat de taalwetgeving in bestuurszaken correct nageleefd wordt in de facilitaire gemeenten. In mijn 4 omzendbrieven van 26 juli 2006 met onderrichtingen aan de voorzitters van de bureaus bij de verkiezingen van 8 oktober 2006 heb ik er de aandacht op gevestigd dat de taalwetgeving in bestuurszaken onverkort van toepassing is op de verkiezingsverrichtingen.

2. Resolutie betreffende de voorstellen en de algemene aanbevelingen uit het Jaarverslag 2003 van de Vlaamse Ombudsdienst, aangenomen op 26.1.2005 – Stuk 134 (2004-2005)

Het gemeentedecreet bepaalt dat elke gemeente een systeem van klachtenbehandeling moet uitwerken. Het systeem van klachtenbehandeling moet georganiseerd worden op het ambtelijk niveau van de gemeente en maximaal onafhankelijk zijn van de diensten waar de klacht betrekking op heeft (artikel 197 en 198, §1). Daarnaast voorziet het gemeentedecreet ook in enkele mogelijkheden om een lokale ombudsfunctie te organiseren (artikel 198, §2). Als de gemeente hiervoor kiest, moet zij kiezen uit één van de drie mogelijkheden, namelijk:

- een ombudsdienst in eigen beheer;
- een ombudswerking in het kader van een interlokale vereniging;
- een ombudswerking via een overeenkomst met de Vlaamse ombudsdienst.

Voor de tweede mogelijkheid duidt het gemeentedecreet expliciet het intergemeentelijk samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid uit het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking aan als (enige) mogelijkheid om intergemeentelijk samen te werken voor ombudswerking.

Er werd een samenwerkingsplatform opgericht waarvan de Vlaamse ombudsdienst, mijn kabinet, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de VVSG, de VVP, het Permanent Overleg Lokale Ombudsliden en de Universiteit Antwerpen deel uitmaken. Op initiatief van deze platformgroep werd in maart 2006 een pilootproject opgestart om het ontwikkelen van lokale ombudsdiensten te ondersteunen voor de lokale besturen die daartoe wensen over te gaan, nadat zij een degelijke eerstelijnsklachtenbehandeling hebben uitgebouwd. De ondersteuning gebeurt voor elk van de drie mogelijkheden die voorzien zijn in het gemeentedecreet. Voor elk van de vijf geselecteerde projecten heeft de platformgroep specifieke begeleiding georganiseerd om het lokaal bestuur gedurende een jaar te ondersteunen en te adviseren bij de uitbouw van de lokale ombudswerking. Die projecten lopen tot de zomer van 2008. De platformgroep zal daarna de leerelementen uit die proefprojecten en uit het onderzoekswerk verricht door de universiteit Antwerpen communiceren naar andere geïnteresseerde besturen. Dat moet leiden tot een degelijke en praktische ondersteuning voor het starten van een lokale ombudsdienst voor de drie mogelijkheden waarin het gemeentedecreet voorziet.

3. Met redenen omklede motie over de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2004-2009, aangenomen op 23.2.2005 – Stuk 87 (2004-2005)

De volgende organieke regelgevingen werden uitgevaardigd:

- Het gemeentedecreet van 15 juli 2005, gewijzigd bij decreet van 2 juni 2006.
- Het provinciedecreet van 9 december 2005, gewijzigd bij decreet van 2 juni 2006.

- Het decreet van 7 juli 2006 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.
- Het decreet van 10 februari 2006 houdende wijziging van de Gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de wet tot organisatie van de geautomatiseerde stemming van 11 april 1994 en het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement. Bij decreet van 7 juli 2006 werden enkele anomalieën weggewerkt.
- Het decreet van 10 februari 2006 houdende wijziging van de Gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en het decreet van 18 mei 1994 houdende regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen.

Een ontwerp van decreet over de bestuurlijke organisatie van de OCMW's is in voorbereiding.

Wat de uitvoering betreft van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten heeft de Vlaamse Regering op 30 september 2005 een besluit genomen tot vaststelling van de criteria waaraan de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen moeten voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen. Met mijn omzendbrief van 10 maart 2006 heb ik toelichting gegeven over de toepassing van dat besluit. Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 bevat het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten.

De evaluatie van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking is bezig.

Er werden voorbereidende initiatieven genomen om te komen tot een fiscaal pact: universitair onderzoeksproject; overleg met vertegenwoordigers van de lokale besturen en het bedrijfsleven. Hieruit blijkt dat bij de voorbereiding van een fiscaal pact met de provincies en gemeenten ook onderzocht moet worden in welke mate de af te spreken punten ook repercussies hebben inzake de bevoegdheden van de federale overheid. De gewesten kunnen immers, overeenkomstig artikel 170 van de grondwet, in beginsel niet beperkend optreden in de fiscale bevoegdheden van de lokale besturen. Binnen de Vlaamse Regering wordt onderzocht in hoeverre de bezorgdheid van de lokale besturen over de vrijwaring van hun fiscale middelen verenigd kan worden met de even terechte bekommernis naar een grotere onderlinge afstemming van gelijksoortige reglementen in de lokale besturen, een gemakkelijke toegang tot die reglementen en het verminderen van het aantal belastingen die door de bedrijfswereld als hinderend ervaren worden.

In de Vlaamse meerjarenbegroting zijn in extra middelen voorzien om de lokale besturen te compenseren voor een minderontvangst ingevolge lastenverlaging. In de begroting 2008 is een bedrag van 25.000.000 euro voorzien.

De lokale besturen hebben een maximale zekerheid over hun aandeel in de overheidsfondsen: het Gemeentefonds en het Stedenfonds stijgen vanaf 2005 jaarlijks met een vast percentage van 3,5%; het Provinciefonds stijgt vanaf 2007 met een vast percentage van 3,5%.

De Vlaamse Regering besteedt bijzondere aandacht aan de gevolgen van haar beslissingen voor de lokale besturen: elke nota aan de Vlaamse Regering moet verplicht de weerslag van de voorgestelde beslissing op de lokale besturen vermelden. Daarnaast heeft het agentschap voor Binnenlands Bestuur regelmatig overleg met de lokale besturen.

In uitvoering van het gemeentedecreet en het provinciedecreet heeft de Vlaamse Regering op 14 september 2007 een principiële beslissing genomen over de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel. Dat belangrijk besluit werd voorbereid in overleg tussen de vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers. In aansluiting op de uitgangspunten van de decreten biedt dit besluit de lokale bestuurders veel mogelijkheden om zelf invulling te geven aan het personeelsmanagement.

Met mijn omzendbrief van 8 juli 2005 gaf ik toelichting over het taalgebruik in de gemeente- en OCMW-besturen, in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de representatieve organen of besturen van de erkende erediensten en over de interpretatie en gevolgen van de arresten van de Raad van State van 23 december 2004 over de omzendbrieven van mijn ambtsvoorgangers L. Peeters en L. Martens van respectievelijk 16 december 1997 en 9 februari 1998. Ik zie er nauwgezet op toe dat de taalwetgeving in bestuurszaken correct nageleefd wordt in de faciliteitengemeenten. In mijn 4 omzendbrieven van 26 juli 2006 met onderrichtingen aan de voorzitters van de bureaus bij de verkiezingen van 8 oktober 2006 heb ik er de aandacht op gevestigd dat de taalwetgeving in bestuurszaken onverkort van toepassing is op de verkiezingsverrichtingen.

Het toezicht op de naleving van de taalwetgeving in de faciliteitengemeenten gebeurt, mede in samenspraak met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, systematisch en nauwgezet, onder meer doordat ambtenaren van mijn Agentschap voor Binnenlands Bestuur de vergaderingen van de gemeenteraden van de zes Vlaamse Randgemeenten bijwonen en daarover rapporteren.

4. Met redenen omklede motie over de rol van de overheden in de kabelinfrastructuur, aangenomen op 19.10.2005 – Stuk 482 (2005-2006)

Wat betreft de rol van de overheden in de kabelinfrastructuur werden geen acties ondernomen. De minister van Binnenlands Bestuur heeft in de commissie gesteld dat de rol van de gemeenten via de intercommunales in de kabelinfrastructuur deel uitmaakt van de gemeentelijke autonomie. Hij vindt dat het decreet intergemeentelijke samenwerking op voldoende wijze voorziet in een informatiedoorstroming naar de gemeenten toe en dat de beslissingen vallen onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De bevoegdheden van de minister zijn beperkt tot het administratief toezicht op de beslissingen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De minister gaat na of de beslissingen geldig tot stand gekomen zijn en of de wetten, decreten, statuten en principes van behoorlijk bestuur nageleefd worden.

5. Resolutie betreffende de schrijfwijze van namen van de Vlaamse gemeenten, aangenomen op 17.5.2006 – Stuk 727 (2005-2006) **Met redenen omklede motie over de uitvoering van de resolutie betreffende de schrijfwijze van de namen van de Vlaamse gemeenten, aangenomen op 22.11.2006**

De Vlaamse Regering hechtte op 15 december 2006 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit tot vaststelling van de schrijfwijze van de namen van de gemeenten en deelgemeenten. Zij vroeg daarover het advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State. De Raad van State heeft op 30 januari 2007 zijn advies uitgebracht.

De Raad van State merkt op dat de bevoegdheid tot het bepalen van de schrijfwijze van een naam niet meteen ook de bevoegdheid inhoudt om die naam zelf te bepalen of te wijzigen. De namen van de gemeenten van het Vlaamse Gewest zijn op dit ogenblik bepaald op grond van de wet van 30 december 1975 houdende 1° bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen; 2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 23 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten. De Vlaamse Regering kan dan ook de naam die krachtens deze wet aan elk van de gemeenten is gegeven, niet wijzigen. De Vlaamse Regering kan uitsluitend de schrijfwijze van de namen vastleggen. In zoverre het ontwerpbesluit nog slechts één naam – de Nederlandse – behoudt, stelt het niet slechts de schrijfwijze van de namen van de gemeenten vast, maar wijzigt het die namen. In die mate heeft het ontwerpbesluit geen rechtsgrond en kan het bijgevolg geen doorgang vinden.

De Raad van State stelt dus dat de wijziging van de naam van een gemeente aan de decreetgever toekomt, maar dat de Vlaamse decreetgever niet bevoegd is om de Franse naam van de gemeenten in

het Nederlandse taalgebied die in de artikelen 7 en 8 van de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken zijn vermeld, op te heffen.

Dezelfde opmerkingen gelden volgens de Raad van State voor de schrijfwijze met betrekking tot de deelgemeenten. Het komt de Raad van State voor dat een correcte invulling is gegeven aan het begrip deelgemeenten, dat in beginsel slaat op de gemeenten die vóór de “grote” fusie van de gemeenten een afzonderlijk statuut hadden als gemeente, maar na de fusie dit statuut hebben verloren. De Raad van State gaat ervan uit dat het rechtsgevolg van het ontwerpbesluit slechts is dat daarmee de officiële schrijfwijze van de namen van de gemeenten en de deelgemeenten wordt bepaald, maar dat dit niet verhindert dat ook de namen van de andere “delen van gemeenten” nog kunnen worden gebruikt. Zo het echter de bedoeling is van de Vlaamse Regering dat uitsluitend nog namen van deelgemeenten kunnen worden gebruikt, moet zij dit in het licht van het discriminatieverbod verantwoorden.

Tevens stelt de Raad van State dat het bepalen van de naam van de districten van de stad Antwerpen een prerogatief is van de gemeenteraad van Antwerpen. Noch het artikel 296 van het gemeentedecreet, noch enige andere regeling, biedt rechtsgrond om bij een besluit van de Vlaamse Regering de schrijfwijze van de namen van de districten van Antwerpen te regelen.

6. Met redenen omklede motie tot besluit van de interpellaties over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse rand, aangenomen op 9.5.2007

De Vlaamse Regering is niet van plan om de reeds genomen maatregelen voor de vernederlandsing van het straatbeeld terug te schroeven in functie van de resultaten van de studie Veny. De Vlaamse Regering blijft zoeken naar wettelijke middelen om de doelstelling van versterking van het Nederlandstalige karakter van de Rand en de faciliteitengemeenten te realiseren. Wij verwijzen in dit verband ook naar het Jaarverslag 2006 van de Task Force Vlaamse Rand.

7. Met redenen omklede motie tot besluit van de interpellatie over de toepassing van artikel 71 van het Gemeentedecreet, de timing van de uitvoeringsbesluiten ter zake en het nemen van eventuele tuchtmaatregelen tegen lokale mandatarissen van een aantal faciliteitengemeenten, aangenomen op 10.7.2007 – Stuk 1262 (2006-2007)

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 stelt de tuchtprocedure vast voor de lokale en provinciale mandatarissen, in uitvoering van artikel 71 en 274 van het gemeentedecreet, van artikel 21ter van de OCMW-wet en van artikel 69 van het provinciedecreet. Dit besluit is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 19 juni 2007 en trad in werking op 29 juni 2007. De omzendbrief van 13 juli 2007 geeft nadere toelichting over die tuchtprocedure.

Bij brief van 9 juli 2007 werd aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant de opdracht gegeven tot het starten van een tuchtonderzoek ten laste van de heer Erik Libert, schepen in Sint-Genesius-Rode, die ten persoonlijken titel Franstalige oproepingsbrieven voor de federale verkiezingen van 10 juni 2007 verstuurde. Dit onderzoek moet eerst gebeuren, voor kan overgegaan worden tot het eventueel starten van de eigenlijke tuchtprocedure.

6. REGELGEVINGSAGENDA

1. Voorbereiding van een decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's: ontwerpdecreet voorleggen aan de Vlaamse Regering najaar 2007.
2. Daarbij aansluitend: aanpassen/verfijnen van het gemeentedecreet en het provinciedecreet: ontwerpdecreet voorleggen aan de Vlaamse Regering najaar 2007.

3. Afschaffen van de Elia-taks en compensatie vanuit de Vlaamse begroting van de inkomstenderving voor de Vlaamse gemeenten: via programmadecreet najaar 2007.
4. Uitvoeringsbesluit over rechtspositieregeling van personeel van provincies en gemeenten: ontwerpbesluit Vlaamse Regering principiële goedkeuring op 14 september 2007; definitieve goedkeuring Vlaamse Regering tegen eind 2007.
5. Invoeren van eigentijdse financiële beleidsinstrumenten in provincies, gemeenten, OCMW's: ontwerp teksten van uitvoeringsbesluiten in de loop van 2008.
6. Verfijning van de fiscale procedure: ontwerpdecreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen voorleggen aan Vlaamse Regering in oktober 2007; indiening bij Vlaams Parlement eind 2007.

7. SAMENVATTING VAN GEPLANDE BELEIDSMAATREGELEN VOOR 2007-2008

Afhandeling van de verkiezingen van 8 oktober 2006 en voorbereiding van de volgende verkiezingen

- verdere ondersteuning van de Raden voor Verkiezingsbetwistingen
- ontsluiten van mandatabank voor het publiek

Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en provincies tot stand brengen

- voorleggen van een OCMW-decreet aan het Vlaamse Parlement
- verfijning en het verder uitvoeren van het gemeente- en provinciedecreet
- begeleiden van de besturen van de erediensten bij de invoering van het nieuwe financiële systeem
- erkenning van de islamitische eredienstbesturen

Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur

- jaarlijks vaste groeivoet van 3,5% garanderen voor het Gemeente- en Provinciefonds
- aanzet tot evaluatie van de verdelingscriteria van het Gemeentefonds
- Er wordt een krediet van 83 miljoen euro voorzien ter compensatie van de opbrengst uit de Eliaheffing die werd afgeschaft door de Vlaamse Regering.

De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing

- ondersteunen van de gemeenten bij het toepassen van een lokale fiscale autonomie
- opstellen van een fiscaal pact met de lokale besturen

Zorgen voor een sterk politiek en administratief management

- goedkeuring rechtspositieregeling voor het personeel van de gemeenten en provincies
- begeleiding van de lokale besturen bij de invoering van de nieuwe rechtspositieregeling
- afsluiten van een sectoraal akkoord 2008-2009

Ontwikkelen van een beleid gericht op de bestuurskracht van de kleinere gemeenten – aandacht voor de gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel

- onderzoek van de kennis van het Nederlands van de kandidaat-burgemeesters van de randgemeenten
- overleg plegen met vzw De Rand en de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant over het opvolgen van subsidiëringpraktijken van verenigingen in de randgemeenten

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur oriënteren naar meer coaching en begeleiding

- grotere beschikbaarheid van statistische gegevens over de lokale en provinciale besturen garanderen

- herstructurering webstek van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- werking vormingscentrum voor lokale besturen verder zetten
- project lokale ombudswerking
- project eenvoudigste gemeente

8. SAMENVATTING BELEIDSMAATREGELEN DIE AL GEREALISEERD ZIJN VAN 2004 TOT NU

Gemeentedecreet

- opmaak decreet, uitvoeringsbesluiten, omzendbrieven en formulieren, begeleiding besturen bij toepassing ervan
- in werking treden versoepeld bestuurlijk toezicht

Provinciedecreet

- opmaak decreet, uitvoeringsbesluiten, omzendbrieven en formulieren, begeleiding besturen bij toepassing ervan
- in werking treden versoepeld bestuurlijk toezicht

Decreet en uitvoeringsbesluit bestuurlijke organisatie OCMW's (eerste fase)

Evaluatie decreet intergemeentelijke samenwerking

- rapport statistische informatie over de intergemeentelijke samenwerking

Verkiezingen

- opmaak decreten op de lokale en provinciale verkiezingen, uitvoeringsbesluiten, omzendbrieven, begeleiding besturen bij toepassing ervan
- samenwerkingsakkoord met andere gewesten voor verder gebruik van automatische stelsystemen
- start webstek verkiezingen
- modelformulieren voor de organisatie van de verkiezingen
- praktische organisatie van de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden in oktober 2006
- informatieverstrekking aan burger en bestuur via webstek, tijdschrift BinnenBand, elektronische nieuwsbrief binnenlandse verkiezingen
- verdere uitwerking en praktische organisatie van het introductieprogramma voor de nieuw gekozen lokale mandatarissen

Decreet begraafplaatsen en lijkbezorging

- opmaak decreet
- omzendbrief met toelichting bij toepassing van het decreet
- uitvoeringsbesluiten omtrent de organisatie, inrichting en beheer van de begraafplaatsen en crematoria en omtrent de bepaling van de voorwaarden waaraan een doodskist of ander lijkomhulsel moet beantwoorden
- begeleiden van de besturen bij de toepassing ervan

Decreet organisatie en werking van erkende erediensten

- opmaak decreet
- omzendbrieven met toelichting bij de toepassing van het decreet erediensten
- uitvoeringsbesluit erkenningcriteria voor de eredienstinstellingen
- uitvoeringsbesluiten ontwikkeling financieel instrumentarium eredienstinstellingen
- begeleiding besturen bij toepassing ervan

Verminderen van de planlasten voor de lokale besturen

- inventaris planlasten voor de gemeenten en onderzoek naar doelmatigheid van de verschillende planlasten
- onderzoek inzake vermindering van de planlasten (toegewezen aan Instituut voor de Overheid)

Administratieve sancties en bestrijding van overlast

- start onderzoek en inventaris van strafbepalingen opgenomen in de Vlaamse regelgeving
- onderzoek naar de opportuniteit en mogelijke overdracht naar de gemeenten
- afronding onderzoek inzake de strafbepalingen, opgenomen in de Vlaamse regelgeving met inbegrip van de opportuniteit inzake overdracht naar de gemeenten

Lokale financiën

- toepassing groeivoet van 3,5 % voor het Gemeentefonds, het Provinciefonds en het Stedenfonds
- coaching en ondersteuning door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur inzake de problematiek van de lokale fiscaliteit

Vormingscentrum voor lokale besturen

- ondersteuning van basisvorming voor ambtenaren, topambtenaren en mandatarissen van lokale besturen
- actualiteitsvorming rond het inwerking treden van het gemeentedecreet

Profilering Vlaamse karakter van de lokale besturen

- omzendbrief met instructies inzake de interpretatie van de omzendbrieven Peeters/Martens na de arresten van 23 december 2004 van de Raad van State (cf. aanvullende regeerverklaring)
- inschrijving in gemeentedecreet van de verplichte kennis van het Nederlands voor uitvoerende mandatarissen (cf. aanvullende regeerverklaring)
- aanwijzing expert inzake de juridische mogelijkheden tot vernederlandsing van het straatbeeld (cf. aanvullende regeerverklaring)
- installatie task force Vlaamse Rand
- rapport met conclusies van de aangestelde expert inzake de vernederlandsing van het straatbeeld

Hervorming van de administratie

- oprichting Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- omvorming van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur tot een Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

Een ondersteunende administratie

- beschikbaarheid als aanspreekpunt voor vragen van lokale besturen
- het versterken van het agentschap als kenniscentrum voor de lokale besturen
- het organiseren van bijzonder sterke communicatiekanalen, zoals de webstek, een e-krant en het tijdschrift BinnenBand
- het ondersteunen via het vormingscentrum, van gerichte vorming
- jaarlijkse publicatie jaarbeeld van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- publicatie rapport intergemeentelijke samenwerking
- publicatie modelreglementen

Andere genomen maatregelen

- Vaststelling statuut van de gouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers
- Decreet houdende instemming met het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie van 15 oktober 1985
- Decreet houdende instemming met het akkoord van 16 september 2002 inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare

lichamen, gesloten tussen België, Vlaanderen, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en Frankrijk

- Decreet houdende instemming met aanvullende protocols bij de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen Territoriale Gemeenschappen of Autoriteiten
- Opvolging van de implementatie van het kerntakendebat
- Opvolgen van de problematiek van de liberalisering van de energiemarkten

Marino KEULEN,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

---